

Lahemaa rahvusparki
soode
kaitsekorralduskava
2011-2013

KESKKONNAAMET

Sisukord

1. Sissejuhatus.....	3
2. Üldandmed.....	4
2.1. Kaitseala moodustamine ja eesmärk	4
2.2. Asukoht ja tzoneering.....	5
3. Väärtused	7
3.1. Maastikulised väärtused	7
3.2. Loodusdirektiivi soelupaigad	14
3.3. Kaitseala kaitseväärtused, neid mõjutavad tegurid ja kaitsekorralduslikud meetmed	16
4. Kavandatavad kaitsekorralduslikud tegevused, eelarve ja ajakava	19
5. Kaitsekorralduse tulemuslikkuse hindamine	21
Kasutatud kirjandus	22
Lisad.....	23

1. Sissejuhatus

Vastavalt Looduskaitseaduse (RT I 2007, 25, 131; 2009, 53, 359) §-le 25 on kaitsekorralduskava hoiualade ja kaitsealade alapõhise kaitse korraldamise aluseks ning sisaldab:

- Kaitstavat ala mõjutavaid olulisi keskkonnategureid ja nende mõju sellele;
- Kaitse-eesmärke ja nende saavutamiseks vajalike tööde eelisjärjestatud plaani koos tööde ajakava ning mahu hinnangutega;
- Kava elluviimise eelarvet.

Kaitsekorralduskava kinnitab Keskkonnaameti peadirektor. Teave kaitsekorralduskava kinnitamise kohta avalikustatakse Keskkonnaameti veebilehel.

Lahemaa rahvuspargi (edaspidi *kaitseala* või *rahvuspark*) soode kaitsekorralduskava (edaspidi *kava*) eesmärk on:

- Määrata kaitseala soolade kaitsekorralduslikud juhised järgmiseks 3 aastaks (kaitsekorraldusperiood);
- Anda alus tegevuste eelisjärjestamise ja tegevusplaani koostamise jaoks;
- Tagada kaitseala soolade kaitsekorralduse jätkusuutlikkus;
- Luua alusdokument kaitseala soolade kaitsekorralduslike tegevuste rahastamiseks.

Kava koostamisel juhendatakse Eesti Vabariigi kehtivast seadusandlusest ja kaitsekorralduskava koostamise juhendist.

Kava koostamist koordineeris Keskkonnaameti Viru regiooni kaitse planeerimise spetsialist Timo Kark. Kaitsekorralduskava koostamisel osalesid Keskkonnaameti Viru regiooni looduskaitsebioloogid Asko Lust ja Katrin Jürgens ning looduskaitse juhtivspetsialist Maret Vildak.

2. Üldandmed

2.1. Kaitseala moodustamine ja eesmärk

Lahemaa rahvusparki territoorium on olnud osaliselt kaitse all alates 1959. aastast. Kaitseala on moodustatud Eesti NSV Ministrite Nõukogu 1. juuni 1971. a määrusega nr 300 „Lahemaa rahvusparki moodustamise kohta“ (ENSV Teataja, 1971, 26, 285).

Kaitse-eeskiri on kinnitatud Vabariigi Valitsuse 3. juuni 1997. a määrusega nr 109 („Lahemaa rahvusparki, Ohepalu looduskaitseala ja Viitna maastikukaitseala kaitse-eeskirjade ja välispiiri kirjelduste kinnitamine” RT I 1997, 45, 728) (Lisa 1).

Lahemaa rahvuspark on loodud Põhja-Eestile iseloomuliku looduse ja kultuuripärandi, sealhulgas ökosüsteemide, bioloogilise mitmekesisuse, maastike, rahvuskultuuri ning alalhoidliku looduskasutuse säilitamiseks, uurimiseks ja tutvustamiseks.

Tulenevalt Vabariigi Valitsuse 05. augusti 2004. a korralduse nr 615-k „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“ lisa 1 punkti 1 alapunktist 24 sisaldab kaitseala Lahemaa linnuala ja punkti 2 alapunktist 167 Lahemaa loodusala, kus tegevuse kavandamisel tuleb hinnata selle mõju loodus- ja linnuala kaitse-eesmärkidele, arvestades Natura 2000 võrgustiku alade suhtes kehtivaid erisusi.

Lahemaa linnuala (EE0010173) Lääne-Viru ja Harju maakonnas: liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on kanakull (*Accipiter gentilis*), rästas-roolind (*Acrocephalus arundinaceus*), karvasjalg-kakk (*Aegolius funereus*), jäälind (*Alcedo atthis*), soopart e pahlsaba-part (*Anas acuta*), piilpart (*Anas crecca*), viupart (*Anas penelope*), sinikael-part (*Anas platyrhynchos*), nõmmekiur (*Anthus campestris*), kaljukotkas (*Aquila chrysaetos*), väike-konnakotkas (*Aquila pomarina*), hallhaigur (*Ardea cinerea*), punapea-vart (*Aythya ferina*), tuttvart (*Aythya fuligula*), merivart (*Aythya marila*), laanepüü (*Bonasa bonasia*), hüüp (*Botaurus stellaris*), kassikakk (*Bubo bubo*), sõtkas (*Bucephala clangula*), niidurisla e rüdi e niidurüdi (*Calidris alpina schinzii*), öösorr (*Caprimulgus europaeus*), mustviires (*Chlidonias niger*), valge-toonekurg (*Ciconia ciconia*), must-toonekurg (*Ciconia nigra*), roo-loorkull (*Circus aeruginosus*), välja-loorkull (*Circus cyaneus*), õõnetuvi (*Columba oenas*), rukkirääk (*Crex crex*), väikeluik (*Cygnus columbianus bewickii*), laululuik (*Cygnus cygnus*), kühmnokk-luik (*Cygnus olor*), väike-kirjurähn (*Dendrocopos minor*), musträhn (*Dryocopus martius*), põldtsiitsitaja (*Emberiza hortulana*), väike-kärbsenäpp (*Ficedula parva*), värbkakk (*Glaucidium passerinum*), sookurg (*Grus grus*), merikotkas (*Haliaeetus albicilla*), väänkael (*Jynx torquilla*), punaselg-õgija (*Lanius collurio*), kalakajakas (*Larus canus*), tõmmukajakas (*Larus fuscus*), naerukajakas (*Larus ridibundus*), männi-käbilind (*Loxia pytyopsittacus*), nõmmelõoke (*Lullula arborea*), tõmmuvaeras (*Melanitta fusca*), jääkoskel (*Mergus merganser*), rohukoskel (*Mergus serrator*), suurkoovitaja (*Numenius arquata*), kalakotkas (*Pandion haliaetus*), herilaseviu (*Pernis apivorus*), tutkas (*Philomachus pugnax*), laanerähn e kolmvarvas-rähn (*Picoides tridactylus*), roherähn e meltsas (*Picus viridis*), sarvikpütt (*Podiceps auritus*), tuttpütt (*Podiceps cristatus*),

hakk (*Somateria mollissima*), randtiir (*Sterna paradisaea*), händkakk (*Strix uralensis*), vööt-põõsalind (*Sylvia nisoria*), teder (*Tetrao tetrix tetrix*), metsis (*Tetrao urogallus*), punajalg-tilder (*Tringa totanus*), vaenukägu e toonetutt (*Upupa epops*) ja kiivitaja (*Vanellus vanellus*).

Lahemaa loodusala (EE0010173) Lääne-Viru ja Harju maakonnas: I lisas nimetatud kaitstavad elupaigatüübid on veealused liivamadalad (1110), liivased ja mudased pagurannad (1140), rannikulõukad (*1150), laiad madalad lahed (1160), karid (1170), esmased rannavallid (1210), püsitaimestuga kivirannad (1220), väikesaared ning laiud (1620), rannaniidud (*1630), püsitaimestuga liivarannad (1640), eelluited (2110), valged luited (liikuvad rannikuluided – 2120), hallid luited (kinnistunud rannikuluided – *2130), rusked luited kukemarjaga (*2140), metsastunud luited (2180), luidetevahelised niisked nõod (2190), kuivad liivanõmmed kanarbiku ja kukemarjaga (2320), looduslikult rohketoitelised järved (3150), huumustoitelised järved ja järvikud (3160), jõed ja ojad (3260), kuivad nõmmed (4030), kadastikud (5130), kuivad niidud lubjarikkal mullal (*olulised orhideede kasvualad – 6210), liigirikkad niidud lubjavaesel mullal (*6270), lood (alvarid – *6280), sinihelmikakooslused (6410), niiskuslembesed kõrgrohustud (6430), lamminiidud (6450), aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niidud (6510), puisniidud (*6530), rabad (*7110), rikutud, kuid taastumisvõimelised rabad (7120), siirde- ja õõtsiksood (7140), nokkheinakooslused (7150), allikad ja allikasood (7160), liigirikkad madalsood (7230), lubjakivipaljandid (8210), liivakivipaljandid (8220), koopad (8310), vanad loodusmetsad (*9010), vanad laialehised metsad (*9020), rohunditerikkad kuusikud (9050), puiskarjamaad (9070), soostuvad ja soo-lehtmetsad (*9080), rusukallete ja jäärakute metsad (pangametsad – *9180), siirdesoo- ja rabametsad (*91D0) ning lammi-lodumetsad (*91E0); II lisas nimetatud liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on saarmas (*Lutra lutra*), tiigilendlane (*Myotis dasycneme*), harilik hink (*Cobitis taenia*), harilik võldas (*Cottus gobio*), jõesilm (*Lampetra fluviatilis*), lõhe (*Salmo salar*), suur-mosaiikliblikas (*Euphydryas maturna*), suur-kuldtiib (*Lycaena dispar*), suur-rabakiil (*Leucorrhinia pectoralis*), harilik ebapärlrikarp (*Margaritifera margaritifera*), rohe-vesihobu (*Ophiogomphus cecilia*), paksukojaline jõekarp (*Unio crassus*) ja vasakkeermene pisitigu (*Vertigo angustior*).

Tärniga (*) on tähistatud esmatahtsad elupaigad.

2.2. Asukoht ja tzoneering

Lahemaa rahvuspargi pindala on 72 510 ha, sellest merd on ligikaudu 25 270 ha. Riigimaa moodustab kaitseala maismaast 21 740 ha (46%), jätkuvalt riigi omandis olev maa (JRO) 6 500 ha (14%) ja eramaa 19 000 ha (40%).

Kaitseala asub Harju maakonnas Kuusalu vallas Juminda, Tammistu, Leesi, Tapurla, Virve, Kiiu-Aabla, Hara, Kolga-Aabla, Pedaspea, Pudisoo, Uuri, Tsitre, Muuksi, Andineeme, Soorinna, Kahala, Kolga, Kemba, Kõnnu, Kalme, Kolgaküla, Loksa, Kasispea, Turbuneeme, Suurpea, Pärisepea, Viinistu, Vihasepea, Kotka, Nõmmeveski, Joaveski, Valgejõe, Vanaküla, Murksi, Parksi ja Tammispea külas ning Lääne-Viru maakonnas Vihula vallas Eru, Tõugu, Võhma, Joandu, Uusküla, Aasumetsa, Palmse, Võsupere, Muike, Ilumäe, Vatu, Korjuse, Käsmu, Võsu, Koljaku, Lobi, Koolimäe, Lahe, Natturi, Pedassaare, Pihlaspea, Vergi, Altja, Mustoja, Vainupea, Pajuveski, Karula, Vihula, Haili, Lauli, Oandu, Tepelvälja, Sagadi ja Metsanurga külas ning

Kadrina vallas Loobu ja Läsna külas.

Kaitseala maa- ja veeala jaguneb vastavalt kaitsekorra eripärale ja majandustegevuse piiramise astmele kolme tüüpi vöönditeks - kaheks loodusreservaadiks, kahekümne kaheks sihtkaitsevööndiks ja üheks piiranguvööndiks. Rahvusparki asukoht ja tsoneering on esitatud lisa 2 ja 3.

3. Väärtused

3.1. Maastikulised väärtused

Suuremad soomassiivid kaitsealal on Põhja-Eesti rannikumadalikul asuvad Juminda-Suurekõrve sihtkaitsevööndisse jäävad Hara (Naistesoo) ja Aabla (Keitme e Keitmäe) soo ning Põhja-Eesti lavamaal asuvad Valgejõe-Laukasoo sihtkaitsevööndisse jäävad Laukasoo ja Uuemõisa soo ning Viru raba sihtkaitsevööndisse jääv Viru raba (Virusoo).

Klindi ees paiknevad Hara ja Aabla sood on tekkinud merest eraldunud laguunide/järvede kinnikasvamisel. Juminda poolsaare lõunaosas paikneva Hara raba pindala on 747 ha, selle põhjaosas asuvad Lahemaa rahvuspargi rannikumadalikule jääva osa suurimad ja sügavamad laukad, neist suurimal on pikkust üle 200 meetri. Aabla raba pindala on 356 ha, see on peamiselt kidurate mändidega puisraba. Ka Aabla rabas leidub älveid ja laukaid.

Arvukad Lahemaa rahvuspargi väikesood on tavaliselt kujunenud erivanuseliste rannavallide ja –rõõnete vaheliste kitsaste nõgude soostumisel ja esindatud siirdesoodde või rabadega. Sarnaseid rannamoodustiste-soode komplekse esineb näiteks Pudisoo–Suurekõrve rannabarride süsteemis, samuti Hara rabast põhja pool. Kahe soode põhitüübi vahel esineb erinevaid üleminekuid, nagu näiteks Maarikoja–Pedaspea Litoriinamere luigestunud barri taha kujunenud raba või Lohja ja Kasispea soo.

Vähesed madalsood on tekkinud kunagiste rannajärvede ja järvikute kohale, sinna, kus jääjärveline savi asub maapinna lähedal. Neist suurimad on kuni 2,4 m paksuse turbakihiga madalsoo Virve küla lähedal ning kuni 1,2 m paksune Linaaia soo Juminda põhjosas.

Rannikumadalik piirneb lõunast klindiga, mille jalamil avaneb rohkesti allikaid, nende ümber allikasoo. Neist tähelepanu vääriamad on Muuksis ja Tsitres. Allikasoid asub ka Koljaku ja Oandu rannaastangu all.

Erandlik soode seas on Kolgakülast loodes, Balti klindi kahe astangu vahelisel madalamal paelaval paiknev Karupõllu raba. Jääjärve tasandiku lohus, osalt ilmselt ka moreenil kujunenud ligi 30 ha suurust sood pole aga kahjuks lähemalt uuritud.

Klindi servale jääv Kahala soo paikneb Joldiamere laguuni nõos, ümbritsedes samanimelist järve. Soo pindala on 353 ha ja sellest ligi poole moodustab madalsoo. Viru raba (235 ha) paikneb kunagise Litoriinamere laguuni kohal loode-kagusuunalises nõos. Uuemõisa e Vanasilla soo (864 ha) ja Laukasoo (1391 ha) paiknevad lamedas nõos Viitna-Valgejõe servamoodustiste vööndist põhja pool. Laukasoo on 360 suuremat ja väiksemat laugast, mis ühinedes võivad moodustada suuremaid veekogusid. Uuemõisa soos domineerivad taimkattes lõuna- ja keskosas puispuhmaraba kooslused, servaaladel männi-kase siirdesoo kooslused.

Suuremate soode paiknemisest rahvuspargist annab ülevaate lisa 4.

Lahemaa rahvuspargi suuremaid soomassiive, sh nende taimestikku, geoloogiat ja hüdroloogiat uuriti ja kirjeldati üsna põhjalikult 1980. aastatel (nt Loopmann jt, 1980; Pirrus, 1984; Raukas ja Karukäpp, 1982, Tennokesse, 1983). Aruanded ja skeemid asuvad Lahemaa rahvuspargi arhiivis (Keskkonnameti Viru regiooni Palmse kontoris). Tallinna Ülikool on teinud Viru rabas erinevaid uurimusi alates 1998. a (ülevaade Viru raba taastamiskavas - Pajula, 2009). Eesti märgalade inventuuri ajal 1997. a Lahemaa rahvuspargis olevaid sood ei inventeeritud. Seega inventeeritakse kõik siinsed põhikaardil soomärgiga tähistatud kõlvikud (va soometsad) käimasoleva üle-eestilise soode inventuuri käigus (projekti „Eesti soode looduskaitse hindamine“ koordineerib Eestimaa Looduse Fond). Projekti eesmärk on viia lõpuni kõigi Eesti soode geobotaaniline inventeerimine ning koostada selle tulemuste põhjal soovitusel märgalade potentsiaalseks kasutamiseks, sh looduskaitsealade vajalike piirangute kehtestamiseks. Eesmärgiks on leida viisid ja võimalused, et säilitada soode mitmekesiseid väärtusi ka tulevikus. Andmed alade seisundi ja väärtuste kohta laekuvad eeldatavalt 2011. a.

Käimas on ka Lahemaa rahvuspargi metsade inventeerimine ja väärtuste analüüs, mis osaliselt puudutab ka soo- ja rabelupaiku. Eesti mahajäetud turbatootmisalade revisjonis (Ramst jt, 2005) hinnati muuhulgas Lahemaa rahvuspargis asuvaid Viru ja Hara freesturbavälju.

Arvukad väikesood asuvad valdavalt metsamaal, suur osa neist on sihtkaitsevööndis ja on looduslikus seisundis. Käesoleva kavaga väikesoode kaitseks tegevusi ei kavandata, kuna täpsemad andmed nende seisundi kohta laekuvad 2011.a. Vajadusel tuleb kavandada tegevused järgmiseks kaitsekorraldusperioodiks 2011. a laekuvate inventuuriandmete põhjal.

Alljärgnevalt kirjeldatakse Lahemaa rahvuspargi suuremate ja kaitsekorralduslikult olulisemate kõrgsoode e rabade uuritust ja seisundit olemasolevate andmete alusel ning kirjeldatakse lühidalt vajalikke tegevusi.

Koljaku-Oandu allikasoo

Kaitse-eesmärk

Allikasoo kaitse-eesmärk on loodusliku seisundi säilitamine, rikutud piirkonnas loodusliku seisundi taastumine.

Seisund

Põhjast piiravad Koljaku-Oandu allikasood vanad rannamoodustised, mis on Läänemere arengustaadiumi Antsülusjärve poolt tekitatud vallid. Kohati jääb valle ka soosalale üksikute saartena. Lõuna poolt piirab sood mattunud rannaastang, mille jalamil väljub põhjavesi allikatena. Koljaku-Oandu alliksoo seisund on üldiselt hea, kuigi ala on tihedalt kraavitatud.

Ohutegurid

Klindialuseid allikasoid on seni rikkunud astangusse rajatud vee ärajuhtimiskraavid, neist alla valguv vesi on muutnud looduskeskkonda klindi jalamil. Ohutegurid on loodusliku veerežiimi muutmine (kuivendamine).

Vajalikud tegevused

Käesoleval kaitsekorraldusperioodil Koljaku-Oandu alliksoos tegevusi ei kavandata, kuna täpsem hinnang seisundist ja kraavituse mõjust puudub.

Laukasoo

Kaitse-eesmärk

Laukasoo kaitse-eesmärk on loodusliku seisundi säilitamine, rikutud piirkonnas loodusliku seisundi taastumine.

Seisund

Laukasoo on rahvuspargi suurim ühtne (u 800 ha), neljast rabamassiivist koosnev soostik. Lõunapoolseimat massiivi nimetatakse mõnikord ka Rauasooks. Valdav on puislauka-, puisälve- ja puisraba, põhjaosas on kuivendusest mõjutatud puhmaraba. Iseloomulik on laugaste rohus (u 360). Ehkki suures osas üsna looduslik, on Laukasoo inimtegevusest siiski mõjutatud. Juba 1898. a rajati ühendus Loobu jõe ja Kuivlauka (tolleagse nimetusega Suurlaugas) vahele. Pärast korduvate tammide ehitamist ja lõhkumist tõusis vee alla jäänud turvas üles ja veekogu hakkas kinni kasvama. Raba loodeosas on vana u 11 ha suurune mahajäetud turbakarjäär, kus lõigati alusturvast. Võrreldes Viru ja Hara rabade freesturbaväljadega on see ala suhteliselt hästi taimestunud. Laukasoo põhjaosa taimekooslused on siiski kuivendusest tugevasti mõjutatud. Arvukad kuivenduskraavid ümbritsevad Laukasood igast küljest. Kraavide kaevamisel liiva sisse lõhuti vettpidavad kihid, mistõttu vesi infiltreerub suhteliselt kiiresti. Ümber soostiku kulgeb 15 km pikkune magistraalkraav.

Ohutegurid

Ohutegurid on loodusliku veerežiimi muutmine (kuivendamine), kaevandamine ja viimastel aastatel ka rekreatsioon. Laukasoo asub Valgejõe-Laukasoo sihtkaitsevööndis, millega on suuremad ohutegurid (kaevandamine ja kuivendamine) miinimumini viidud. Oluliseks ohuteguriks on maastikusõidukitega (eelkõige ATV) sõitmine väljaspool teid, millega rikutakse pinnast ja taimestikku.

Vajalikud tegevused

Pikemas perspektiivis (järgmisel kaitsekorraldusperioodil) on vajalik hinnata Laukasoo looduslikkuse taastamise vajadust ja võimalusi, mistõttu käesoleva kaitsekorralduskavaga Laukasoo looduslikkuse taastamiseks tegevusi ei planeerita. Külastust ja sõidukiga liiklemist reguleeritakse kaitse-eeskirja ning kaitsekorralduskavaga. Selleks, et tingimusi järgitaks, on vajalik teavitust ja järelevalvet.

Uuemõisa soo

Kaitse-eesmärk

Uuemõisa soo kaitse-eesmärk on rikutud osas loodusliku seisundi taastumine.

Seisund

Uuemõisa soo on väga rikutud. Ligikaudu poole alast hõlmab jätkuvalt kasutuses olev turbamaardla ning ülejäänud alal esineb puis-puhmaraba.

Ohutegurid

Peamised ohutegurid on loodusliku veerežiimi muutmine (kuivendamine) ja kaevandamine. Uuemõisa turbamaardlas on kehtiv kaevandamisluba perioodiga 28.03.2000 kuni 28.03.2025.

Vajalikud tegevused

Kuna soos turba kaevandamine jätkub kogu kaitsekorraldusperioodil, siis sel perioodil Uuemõisa soos taastamiseks tegevusi ei kavandata. Kaevandusloa lõppedes on arendajal kohustus jääkväljal looduslikkus taastada.

Aabla raba***Kaitse-eesmärk***

Aabla raba kaitse-eesmärk on loodusliku seisundi säilitamine.

Seisund

Juminda poolsaare keskel Juminda-Suurekõrve sihtkaitsevööndis asuvat Aabla raba (u 225 ha) eraldab Hara soost u 800 m laiune kõrge seljandik. Koos moodustavad need soostikud ühtse terviku. Aabla raba on üsna looduslikus seisundis. Valdav on puisraba, keskosas leidub laukaid.

Aabla rabasse on rajatud Majakivi-Pikanõmme õpperada ning seal asub Eesti üks märkimisväärsemaid rändkive – Majakivi.

Ohutegurid

Aabla raba peamised ohutegurid on loodusliku veerežiimi muutmine (kuivendamine), kaevandamine ja rekreatsioon. Kuna Lahemaa rahvuspark on oluline turismisihtkoht ning rabas olev õpperada on suure külastatavusega, siis jääb oluliseks ohuteguriks tallamine (sh ATV-ga sõitmine), millega rikutakse pinnast ja taimestikku. Aabla raba on tzoneeritud sihtkaitsevööndisse, millega on suuremad ohutegurid (kuivendamine, kaevandamine) miinimumini viidud.

Vajalikud tegevused

Pikemas perspektiivis (järgmisel kaitsekorraldusperioodil) tuleb analüüsida kirdeserva lähedal olevate suhteliselt väikeste kraavide mõju ja nende sulgemise vajadust. Käesoleval kaitsekorraldusperioodil Aabla rabas taastamistegevusi ei planeerita, kuna vastav analüüs puudub. Külastust ja sõidukiga liiklemist reguleeritakse kaitse-eeskirja ning kaitsekorralduskavaga. Selleks, et tingimusi järgitaks, on vajalik teavitus ja järelevalve.

Viru raba***Kaitse-eesmärk***

Viru raba kaitse-eesmärk on loodusliku seisundi säilitamine, rikutud piirkonnas loodusliku seisundi taastamine.

Seisund

Viru raba on üsna väike (u 200 ha) ja kompaktne laugastega raba. Viru raba veerežiimi ja

taimestiku kohta on olemas üsna palju andmed, sest siin on tehtud mitmeid uurimistöid (nt Tallinna Ülikool) ning koostatud taastamis- ja tammitamiskava. Kui raba lõuna- ja idaosa on looduslikus seisundis (mõned kraavid piirialadel), siis põhja- ja lääneosas on väga tugev inim mõju. Raba põhjaosas olevad vanad turbavõtukoerad u 20 ha suurusel alal on suhteliselt hästi taastunud, kuid raba loodeosas asub u 37 ha suurune freesturbaväli (vt joonis 1), mille kuivendusveed lähevad Kalme oja kaudu Puidisoo jõkke. Freesturbaväli on ikka veel taimestumata, ehkki kaevandamine lõpetati 25 a tagasi (1985. a). Kolmel freesturbaväljakul esineb paljas turbapind (u 90%). Taimkate on kujunenud vaid freestväljade servaladele, ala läbiva tee lähedusse ning kogujakraavide kallastele. Freesväljade siiani funktsioneeriv kuivendussüsteem mõjutab negatiivselt ka piirnevaid looduslikus seisundis rabaalaid. Jääkturbaväljakutel toimuv orgaanilise aine lagunemine ja turba kadu põhjustab jätkuvat CO₂ emissiooni ning heljumi, orgaaniliste ainete ning toiteelementide kandumist eesvooluks olevasse kraavi. Suvel läbikuivav turbaväli on ka väga tuleohtlik (õpperaja lähedus!). Turbavälja taastamiseks ja looduslikkuse taastamiseks on kindlasti vaja alustada taastamistöid, seda on kavas teha eeloleva kaitsekorraldusperioodi jooksul.

Esimene, nüüdseks aegunud rekultiveerimiskava koostati Viru raba jaoks 1987. a (Traat 1987), kuid seal ette nähtud tegevusi ei ole ellu viidud. Tallinna Ülikooli Ökoloogia Instituudi teadlased üritasid 1998. a sulgeda osa dreene ja ehitasid keskmisele väljakule ülevooluregulaatori. 2007. a rajati keskmisele väljakule turbasambla külvikate. Viru raba taastamistödeks on ettevalmistused tehtud - Riikliku Looduskaitsekeskuse/Keskkonnaameti tellimisel koostati 2009. a KIK projekti raames Viru raba tammitamiskava (Hiisjärvi, 2009) ja taastamiskava (Pajula, 2009). Tammitamiskavas ehk loodusliku veerežiimi taastamise projektis on maapinna ja kraavipõhjade kõrgused, tammide asukohad jms. Taastamiskavas täpsustatakse freesturbaväljade looduslikkuse taastamiseks vajalikke tegevusi.

Viru rabas asub 5,5 km pikkune õpperada, millest u 2,4 km on risti üle raba kulgev laudtee. Raba keskel asub vaatetorn. Õpperada on väga intensiivselt kasutatav. See loob hea võimaluse tutvustada sookooslusi ja rabade taastamise teemat, kuid ühtlasi kahandab raba looduslikkust.

Ohutegurid

Ohutegurid on loodusliku veerežiimi muutmine (kuivendamine), kaevandamine ja rekreatsioon. Viru raba asub Viru raba sihtkaitsevööndis, millega on suuremad ohutegurid miinimumini viidud. Viru rabas on looduslik veerežiim taastamata ja nõukogudeaegsed jääkturbaväljad senini taastamata. Kuna Lahemaa rahvuspark on oluline turismisihtkoht ning Viru raba õpperada üks külastatavamaid radu rahvuspargis, siis jääb oluliseks ohuteguriks tallamine (sh ATV-ga, (mootor)ratastega sõitmine), millega rikutakse pinnast ja taimestikku.

Vajalikud tegevused

Viru rabas olevad jääkturbaväljad tuleb korrastada sooks. Kõige olulisem on taastada looduslik veerežiim ehk tagada kraavide sulgemisega ühtlaselt kõrge pinnaveetase. Taassoostumisele aitab kaasa ala kaguservas olevate puude eemaldamine (kännuvõsu vähendamiseks võib kuivatada koore rõngastamise teel) ning turbavalli tasandamine, samuti turbasammalde ja jõhvika külvamine. Soo taastamise edukuse jälgimiseks on vaja rajada seirevõrk, ühtlasi loob see suurepärase võimaluse Viru rabas taastamisalaste rakenduslike uuringute jätkamiseks. Kuna Viru raba õpperada möödub turbaväljadest, saab seal külastajatele tutvustada turbakaevandamise mõju

keskkonnale, märgalade taastamist jms. Pikemas perspektiivis vajab analüüsimist Viru raba servaaladele kaevatud väiksemate kraavide mõju ja sulgemise vajadus. Külastust ja sõidukiga liiklemist reguleeritakse kaitse-eeskirja ning kaitsekorralduskavaga. Selleks, et tingimusi järgitaks, on vajalik teavitust ja järelevalvet.

Joonis 1. Viru raba (Maaameti ortofoto, 15.05.2009). Raba põhjaosas asuvad endised turbavõtukohad ning loodeosas jätkuvalt taimestumata endised freesturbaväljad. Keskmisel väljakul on heledama laiguna näha turbasambla külvi katselapid. Üle raba kulgeb õpperada.

Hara raba

Kaitse-eesmärk

Hara raba kaitse-eesmärk on loodusliku seisundi säilitamine, rikutud piirkonnas loodusliku seisundi taastamine.

Seisund

Juminda poolsaare lõunaosas asub ulatuslik Hara soostik (u 1400 ha). Ligikaudu pool sellest on väga huvitava reljeefiga - ala edelaosas vahelduvad pikad kitsas sooribad pikkade põhjalõunasuunaliste kuivade liivaste seljandikega. Ulatuslikumad tasased ja laugastega rabamassiivid (Hara soo, Hara raba, u 470 ha) jäävad ala ida- ja kirdeosasse. Ala põhjaosas laiub mahajäetud u 100 ha suurune freesturbaväli. Maavarade registri andmeil on mahajäetud Hara tootmisala pindala 107,66 ha. Sellest 99,40 ha moodustab endine freesturba tootmise ala ning 8,26 ha vanad karjäärid maardla kirdeserval (vt joonis 2). Sellest kirde pool on vanad, nüüdseks

taastaimestunud karjäärid (u 8 ha). Freesvälja kuivendussüsteemi veed juhitakse ala edelanurgast Hara ojasse, mis suubub u 4,5 km kaugusel Pudisoo jõkke, ning ala põhjaosast õgvendatud Tünnersepa oja kaudu merre (u 3 km). Erinevalt Viru raba freesturbaväljast on Hara mahajäetud turbatootmisala, eriti selle põhjaosa, suhteliselt hästi taastaimestunud. Tootmisala poolitavast teest põhja pool paiknevatel väljakutel ulatub tupp-villpea katvus paiguti 40–50%-ni. Kraavid on lakanud toimimast ja need on turvast täis vajunud. Puurinde moodustavad väljakutel üksikud väikesed kased. Kõrgemaid kaski ja mände ning puhmaid ja raba-karusammalt kasvab peamiselt piirdekraavi ja suurte kogumiskraavide ääres. Vajalik on mõningane veetaseme tõstmine, et ka ala lääneosa paremini taimestuks. Taassoostumisprotsessi edukaks kulgemiseks on edaspidi aegajalt vaja alalt eemaldada sinna kasvanud kaski (Ramst jt 2005).

Ohutegurid

Peamised ohutegurid on loodusliku veerežiimi muutmine (kuivendamine), kaevandamine ja rekreatsioon. Hara raba on tzoneeritud sihtkaitsevööndisse, millega on suuremad ohutegurid (kaevandamine ja kuivendamine) miinimumini viidud. Hara rabas on looduslik veerežiim taastamata ja nõukogudeaegsed jääkturbaväljad senini taastaimestumata. Oluline ohutegur on kontrollimatu külastus, millega kaasnev tallamine (sh ATV-ga sõitmine) ja ebaseaduslikud lõkkekohad kahjustavad pinnast ja taimestikku ning suurendavad tuleohtu.

Vajalikud tegevused

Hara rabas olevad jääkturbaväljad tuleb korrastada uuesti sooks, selle eelduseks on alaliselt kõrge pinnasevee taseme saavutamine. Freesturbavälja (93,6 ha Loksa metskonna maad, lääneosas 5,8 ha jätkuvalt riigi omandis olevat maad) taastamistöödega tuleb alustada sel kaitsekorraldusperioodil. Koostada tuleb taastamise projekt ning vastavalt sellele sulgeda osa kraave ja eemaldada puurinne. Tulemusseire programm peab olema võimalikult lihtne, kuid huvi korral on võimalik teha põhjalikumaid uuringuid ja katseid. Turbasammalde ja jõhvikate külvi sellele alale ei kavandata. Kuna ala ei ole külastusobjekt, ei kavandata ka loodushariduslikke tegevusi.

Pikemas perspektiivis (uuel kaitsekorraldusperioodil) vajab analüüsimist ka kahe Hara soos oleva magistraalkraavi ja nendega seotud üksikute väiksemate kraavide mõju soostikule ning nende sulgemise vajadus ja võimalused. Hara soo idaservas on põhja-lõunasuunaline merre suubuv magistraalkraav, millesse on suunatud vett ka ühe 500 m pikkuse laukaga ühendatud kraavi kaudu. Hara soo idaosast saab alguse läbi luidete kulgev 2,6 km pikkune kraav, mis suubub Sääsepauna ojasse (see omakorda 250 m eemal Hara ojasse).

Külastust ja sõidukiga liiklemist reguleeritakse kaitse-eeskirja ning kaitsekorralduskavaga. Selleks, et tingimusi järgitaks, on vajalik teavitus ja järelevalve.

Joonis 2. Hara raba põhjaosas asuv freesturbaväli (Maaameti ortofoto, 15.05.2009).

3.2. Loodusdirektiivi soolupaigad

Loodusdirektiivi soolupaikadest on Lahemaa rahvusparkis esindatud looduslikus seisundis rabad (7110*), rikutud, kuid taastumisvõimelised rabad (7120), siirde- ja õõtsiksood (7140), nokkheinakooslused (*Rhynchosporion*) turvastunud nõgudes (7150), fennoskandia mineraaliderikkad allikad ja allikasood (7160) ning aluselised ja nõrgalt happelised liigirikkad madalsood (7230). Euroopa komisjonile esitatud soolupaigad ja nende pindalad on esitatud tabelis 1.

Tabel 1. Euroopa komisjonile esitatud soolupaikade pindalad

Natura kood	Euroopa komisjonile esitatud % loodusala pindalast	Euroopa komisjonile esitatud pindala (ha)	Elupaikade kihi järgi kaitsealal olevad elupaigad (ha)
7110*	2,7	2009,34	2026,04
7120	0,1	74,42	86,29
7140	1	744,2	724,12
7150	0,001	0,7442	0
7160	0,001	0,7442	1,87
7230	0,7	520,94	467,17
Kokku	4,502	3350,3884	3305,49

Looduslikus seisundis rabad (7110*), siirde- ja õõtsiksood (7140), nokkheinakooslused (7150), allikad ja allikasood (7160), liigirikkad madalsood (7230)

Sooökosüsteemidest vastab loodusdirektiivi elupaikade kriteeriumitele u 3305 ha, millest looduslikus seisundis rabasid on 2026 ha, siirde- ja õõtsiksood on 724,3 ha, allikaid ja allikasoid 1,9 ha ning liigirikkaid madalsood 3305 ha. Nokkheinakooslusi Keskkonnaministeeriumi loodusdirektiivi elupaikade kaardikihi andmetel ei esine, kuid Euroopa komisjonile on esitatud eesmärgiks 0,7 ha kaitse. Loodusdirektiivi sooelupaigad inventeeritakse käimasoleva soode inventuuri raames ning andmed alade seisundi ja väärtuste kohta laekuvad eeldatavalt 2011. aastal, selle tulemusena saab täpsustada elupaiga esinemise ja pindala.

Kaitse-eesmärk

Elupaikade kaitse-eesmärk on loodusliku seisundi säilitamine.

Ohutegurid

Sooelupaikade peamised ohutegurid on veetaseme alandamine ja kaevandamine ning sõidukitega liiklemine väljaspool ettenähtud teid ja radu. Viimastel aastatel on suurenenud ka reguleerimata külästuse oht.

Vajalikud tegevused

Kuna suurem osa elupaiku on tsoneeritud sihtkaitsevööndisse, siis on ohutegurid viidud miinimumini. Kuivenduskraavid tuleb esialgu jätta hooldamata, pikemas perspektiivis (järgmisel kaitsekorraldusperioodil) kavandada vajadusel kraavide sulgemist. Külästust ja sõidukiga liiklemist reguleeritakse kaitse-eeskirja ning kaitsekorralduskavaga. Selleks, et tingimusi järgitaks, on vajalik teavitus ja järelevalve.

Rikutud, kuid taastumisvõimelised rabad (7120)

Rikutud, kuid taastumisvõimelisi rabasid (7120) jääb rahvusparki 86,3 ha, millest sihtkaitsevöönditesse jääb 18 ha (21%). Rikutud rabad ei moodusta suuremaid massiive, vaid paiknevad rahvuspargis üksikute lahustükkidena. Suurimad neist on kaks 16 ha suurust ala.

Kaitse-eesmärk

Rikutud rabade kaitse-eesmärk on loodusliku seisundi taastumine.

Ohutegurid

Peamised tegurid, mis rikutud rabade kaitse-eesmärke ohustavad, on taastamata jätmine ja taastamistöödeks vajaliku rahastuse puudumine. Pinnasekahjustusi põhjustab reguleerimata külästus ja sõidukitega liiklemine väljaspool ettenähtud teid ja radu.

Vajalikud tegevused

Hara ja Viru rabas olevad jääkturbaväljad tuleb taastada (Vt Viru ja Hara raba vajalikud tegevused lk 11 - 14). Ülejäänud piirkondades kaitsekorraldusperioodil taastamistegevusi ei planeerita, kuna eelnevalt (järgmisel kaitsekorraldusperioodil) on vajalik analüüsida taastamisvajadust. Külästust ja sõidukiga liiklemist reguleeritakse kaitse-eeskirja ning kaitsekorralduskavaga. Selleks, et tingimusi järgitaks, on vajalik teavitus ja järelevalve.

3.3. Kaitseala kaitseväärtused, neid mõjutavad tegurid ja kaitsekorralduslikud meetmed

Tabel 2. Eesmärgiks olevate väärtuste koondtabel

Väärtus	Kaitse-eesmärk	Ohutegurid	Meetmed	Oodatavad tulemused
Elupaigad				
Sooelupaigad				
looduslikus seisundis rabad (7110*)	- elupaigad looduslikus seisundis	- veetaseme muutmine (kuivendamine) - sõidukitega liiklemine väljaspool ettenähtud teid ja radu - reguleerimata külustus - kaevandamine	- kuivenduskraavide mitte hooldamine ja vajadusel sulgemine, - kaevandamise, maaparandussüsteemide rajamise, külustuse ja sõidukiga liiklemise reguleerimine (kaitsekorralduskava koostamine, kaitse-eeskirjaga reguleerimine) - järelevalve - teavitamine	- elupaigad on looduslikus või looduslähedases seisundis
siirde- ja õõtsiksood (7140)				
nokkheinakooslused (7150)				
allikad ja allikasood (7160)				
liigirikkad madalsood (7230)				
rikutud, kuid taastumisvõimelised rabad (7120)	- loodusliku seisundi taastumine	- taastamata jätmine - reguleerimata külustus - sõidukitega liiklemine väljaspool ettenähtud teid ja radu - kaevandamine - tuleoht	- rabade elupaikadele omase struktuuri ja funktsiooni taastamine (loodusliku veerežiimi taastamine, puittaimestiku eemaldamine, sootaimestiku taastamine jm) - kaevandamise, külustuse ja sõidukiga liiklemise reguleerimine (kaitsekorralduskava koostamine, kaitse-eeskirjaga reguleerimine) - järelevalve - teavitamine	- Hara ja Viru rabas lõpetatud raba taastamistööd
Maastikulised väärtused				

Laukasoo	- rikkumata piirkondades loodusliku seisundi säilitamine - rikutud piirkonnas loodusliku seisundi taastumine	- kaevandamine - veerežiimi muutmine - reguleerimata külastus - sõidukitega liiklemine väljaspool ettenähtud teid ja radu, Uuemõisa soos väljaspool turbamaardlat.	- kaevandamise, maaparandussüsteemide rajamise, külastuse ja sõidukiga liiklemise reguleerimine (kaitsekorralduskava koostamine, kaitse-eeskirjaga reguleerimine) - järelevalve - teavitamine	- rikkumata piirkonnad looduslikus või looduslähedases seisundis
Koljaku-Oandu allikasoo	- rikkumata piirkondades loodusliku seisundi säilitamine - rikutud piirkonnas loodusliku seisundi taastumine		- kaevandamise, maaparandussüsteemide rajamise, külastuse ja sõidukiga liiklemise reguleerimine (kaitsekorralduskava koostamine, kaitse-eeskirjaga reguleerimine) - järelevalve	- rikkumata piirkonnad looduslikus või looduslähedases seisundis
Uuemõisa soo	- rikkumata piirkondades loodusliku seisundi säilitamine - rikutud piirkonnas loodusliku seisundi taastumine		- kaevandamise, maaparandussüsteemide rajamise, külastuse ja sõidukiga liiklemise reguleerimine (kaitsekorralduskava koostamine, kaitse-eeskirjaga reguleerimine) - järelevalve - teavitamine	- rikkumata piirkonnad looduslikus või looduslähedases seisundis
Aabla raba	- loodusliku seisundi säilitamine - rikutud piirkonnas loodusliku seisundi taastumine		- kaevandamise, maaparandussüsteemide rajamise, külastuse ja sõidukiga liiklemise reguleerimine (kaitsekorralduskava koostamine, kaitse-eeskirjaga reguleerimine) - järelevalve	- rikkumata piirkonnad looduslikus või looduslähedases seisundis
Viru raba	- loodusliku seisundi säilitamine		- taastamise keskkonnamõju hindamine	- rikutud piirkondades looduslik seisund

	<ul style="list-style-type: none"> - rikutud piirkonnas loodusliku seisundi taastumine
Hara raba	<ul style="list-style-type: none"> - loodusliku seisundi säilitamine - rikutud piirkonnas loodusliku seisundi taastumine

<ul style="list-style-type: none"> - jääkturbaväljade taastamine vastavalt taastamiskavale - puurinde eemaldamine - turbavalli tasandamine - turbasammalde ja jõhvika külvamine - seirevõrgu rajamine - tulemusseire teostamine - kaevandamise, maaparandussüsteemide rajamise, külastuse ja sõidukiga liiklemise reguleerimine (kaitsekorralduskava koostamine, kaitse-eeskirjaga reguleerimine) - järelevalve - teavitamine 	<p>taastumas</p> <ul style="list-style-type: none"> - rikkumata piirkonnad looduslikus või looduslähedases seisundis
<ul style="list-style-type: none"> - taastamise keskkonnamõju hindamine - taastamisprojekt tellimine - jääkturbaväljade taastamine vastavalt taastamisprojektile - puurinde eemaldamine - seirevõrgu rajamine - tulemusseire teostamine - kaevandamise, maaparandussüsteemide rajamise, külastuse ja sõidukiga liiklemise reguleerimine (kaitsekorralduskava koostamine, kaitse-eeskirjaga reguleerimine) - järelevalve - teavitamine 	<ul style="list-style-type: none"> - rikutud piirkondades looduslik seisund taastumas - rikkumata piirkonnad looduslikus või looduslähedases seisundis

4. Kavandatavad kaitsekorralduslikud tegevused, eelarve ja ajakava

Tegevuskava tabelisse 4 on koondatud eelnevate analüüsidenä esitatud tööd, mis on täitmiseks käesoleva kaitsekorralduskavaga ettenähtud perioodi jooksul.

Tabelis on tegevused jaotatud vastavalt tegevuse olulisusele järgmistesse prioriteetsusklassidesse:

- 1) esimene prioriteet – hädavajalik tegevus, milleta kaitse-eesmärkide täitmine planeeritavas ajavahemikus on võimatu, see on väärtuste säilimisele ja toimiva ohuteguri kõrvaldamisele suunatud tegevus; kaitsekorralduse tulemuslikkuse hindamiseks vajalik tegevus;
- 2) teine prioriteet – vajalik tegevus, mis on suunatud väärtuste taastamisele, eksponeerimisele ja potentsiaalsete ohutegurite kõrvaldamisele;
- 3) kolmas prioriteet – soovituslik tegevus ehk tegevus, mis aitab kaudselt kaasa väärtuste säilimisele ja taastamisele ning ohutegurite kõrvaldamisele.

Tabel3. TEGEVUSKAVA

Jrk	Tegevuse nimetus	Tegevuse tüüp	Korraldaja	Potentsiaalne rahastusallikas	Prioriteet	2011	2012	2013	Tegevuse maksumus kokku
						Tuh. kroonides			
Inventuurid, seired, uuringud									
1.	Seirevõrgu rajamine Viru rabasse ja esmase seire teostamine	Seire	KA/Tallinna Ülikool	KIK	I	231			231
Hooldus-, taastamis- ja ohjamistegevused									
2.	Hara raba loodusliku veerežiimi taastamine - taastamiskava ja projekti koostamine, vajadusel KMH koostamine - taastamise tulemuslikkuse seirevõrgu rajamine ja seire		RMK koostöös KA		I	200	200	100	500

	teostamine - taastamisetevuste läbiviimine (kraavide sulgemine, puude eemaldamine)	Taastamine		ERF					
3.	- Viru raba taastamisprojektile KMH koostamine - tegevuste elluviimine vastavalt taastamiskavale ja – projektile(kraavide sulgemine, puude eemaldamine, valli tasandamine, taimestiku külvamine) - taastamise tulemuslikkuse seire teostamine	Taastamine	RMK koostöös KA	ERF	I	400	300	300	1 000

5. Kaitsekorralduse tulemuslikkuse hindamine

Uuringute ja seire käigus jälgitakse ja hinnatakse kaitsealal toimuvaid protsesse ning need on aluseks kaitsekorraldusmeetmete tulemuslikkuse hindamisel. Teadusuuringud ja seire aitavad mõista, kas kavandatud ja teostatud tööd aitavad saavutada ala kaitse-eesmärke.

Kaitsekorraldustegevus on tõhus juhul, kui on tagatud kaitseväärtuste säilimine ja taastamistööde elluviimine. Kaitsekorralduskava tulemuslikkuse hindamisel kasutatakse järgmisi kriteeriume:

Kaitsekorra mõju hindamine looduskooslustele:

- loodusdirektiivi soolupaikade pindala on säilinud vähemalt samal tasemel;
- valminud on Hara raba taastamiskava;
- Hara ja Viru raba taastamise projektile on vajadusel tehtud keskkonnamõju hindamine;
- rajatud on taastamise tulemuslikkuse hindamiseks seirevõrk Hara ja Viru rabasse;
- Hara (100 ha) ja Viru raba (37 ha) freesturbaväljade taastamistegevuste tulemusel on taastamisaladel taastatud soole omane veetase ning on käivitunud taastavale elupaigale iseloomuliku sootaimestiku taastumisprotsess.

Kasutatud kirjandus

1. Hiisjärv, H. 2009. Viru raba loodusliku veerežiimi taastamise projekt. AS Maa ja Vesi.
2. Leivits, A. 2009. Riikliku keskkonnaseire alamprogrammi "Eluslooduse mitmekesisuse ja maastike seire" projekti "Madalsoode ja rabade linnustik" 2009. aasta täitmise lõpparuanne.
3. Loopmann, A., Karise, V., Johannes, E. 1980. Lahemaa Rahvusparki reservaat Laukaraba. ENSV Teaduste Akadeemia Tallinna Botaanikaaed Geoloogia Instituut.
4. Pajula, R. 2009. Viru raba freesturbaväljade taastamiskava. Eesti Märgalade Ühing.
5. Pirrus, P. 1984. Lahemaa soode hüdrogeoloogiast (diplomitöö). Tartu Riiklik Ülikool.
6. Ramst, R., Orru, M., Halliste, L. 2005. Eesti mahajäetud turbatootmisalade revisjon. 1. etapp - Harju, Rapla ja Lääne maakond. Eesti Geoloogiakeskus.
7. Raukas, A. 1995. Eesti loodus.
8. Raukas, A., Karukäpp, R. 1982. Lõuna-Lahemaa pinnakatte ja pinnamoe kujunemine ning jõgede, järvede ja soode areng (vahearuanne).
9. Tennokesse, V. 1983. Lahemaa rahvusparki tüüpiliste soode hüdrogeoloogilised tehistingimused (diplomitöö). Tartu Riiklik Ülikool.
10. Traat, H. 1987. Aegviidu Metsamajandi Kolga metskonna Viru raba freesturbaväljade tehniline rekultiveerimine.

Lisad

Lisa 1. Lahemaa rahvusparki kaitse-eeskiri

I. ÜLDSÄTTED

1. Lahemaa rahvuspark (edaspidi rahvuspark) moodustati Eesti NSV Ministrite Nõukogu 1. juuni 1971. a. määrusega nr. 300 "Lahemaa rahvusparki moodustamise kohta" (ENSV Teataja 1971, 26, 285) ja nimetati rahvusparkiks kaitstavate loodusobjektide seadusega (RT I 1994, 46, 773).
2. Lahemaa rahvuspark on loodud Põhja-Eestile iseloomuliku looduse ja kultuuripärandi, sealhulgas ökosüsteemide, bioloogilise mitmekesisuse, maastike, rahvuskultuuri ning alalhoidliku looduskasutuse säilitamiseks, uurimiseks ja tutvustamiseks.
3. Rahvusparki maa- ja veeala on määratletud Vabariigi Valitsuse poolt kinnitatud Lahemaa rahvusparki välispiiri kirjeldusega.
4. Rahvusparki maa- ja veeala jaguneb vastavalt kaitsekorra eripärale ja majandustegevuse piiramise astmele kolme tüüpi võõnditeks - kaheks loodusreservaadiks, kahekümne kaheks sihtkaitsevõõndiks ja üheks piiranguvõõndiks.
5. Rahvusparki ning selle võõndite piirid kantakse riiklikusse maakatastrisse.
6. Rahvusparki ning selle võõndite piiride kirjeldus on koostatud riigiettevõtte Eesti Maauringud 1992. aasta maakasutuskaardi (mõõtkava 1:20 000) ja Eesti Metsakorralduskeskuse Käsmu, Sagadi, Vihula, Loobu, Valgejõe, Loksa ja Kolga metskondade 1991. aasta puistuplaanide alusel ning talumaade osas kuni 1940. a. väljaantud Katastri Ameti skeemiliste kaartide (mõõtkava 1:10 000) alusel.

II. KAITSEKORRA ÜLDPÕHIMÕTTED

7. Inimestel on lubatud viibida ning marju ja seeni korjata kogu rahvusparkis, välja arvatud loodusreservaadis ning käesoleva kaitse-eeskirja punktis 23 sätestatud juhtudel sihtkaitsevõõndis.
8. Telkimine, laagrissejäämine ja lõkke tegemine on lubatud ainult rahvusparki valitseja poolt selleks ettenähtud ja tähistatud paikades ning eramaa omanikul omal maal või maavaldajal oma valduse piires.
9. Jalgratastega liiklemine väljaspool selleks ettenähtud teid ja radu ning mootorsõidukitega liiklemine ja nende parkimine väljaspool selleks ettenähtud teid ja parklaid on keelatud, välja arvatud teaduslikel välitöödel, järelevalve- ja päästetöödel ning käesoleva kaitse-eeskirjaga lubatud metsa- ja põllumajandustöödel.
10. Rahvusparki territoorium ei ole jahimaa. Ulukite arvukuse reguleerimine ja kalapüük toimuvad vastavalt õigusaktidele ning käesolevale kaitse-eeskirjale. Kutseline kalapüük traalpüünistega on rahvusparkis keelatud.

11. Rahvuspargi valitseja nõusolekuta on rahvuspargis keelatud:

- 1) maa sihtotstarbe kinnitamine ja muutmine;
- 2) maa- ja metsakorralduskavade kinnitamine;
- 3) geoloogilised uuringud ja üldgeoloogilised uurimistööd;
- 4) keskkonnaseire ja teadusotstarbeliste püsivaatlusalade rajamine;
- 5) teaduslikud välitööd;
- 6) uute veekogude rajamine, veekogude kuju ja veetaseme muutmine, sildade ja truupide rajamine;
- 7) rahvaürituste (osalejate arvuga üle 50 inimese) korraldamine väljaspool selleks planeeringuga ettenähtud kohti kaitsealuse maa, metsamaa ja loodusliku rohumaa sihtotstarbega maadel ning mereäärsetel kallasradadel;
- 8) teede, õhuliinide ja muude kommunikatsioonide rajamine;
- 9) ehitamine;
- 10) avalikuks kasutamiseks mõeldud telkimis- ja lõkkekohtade rajamine;
- 11) ulukite arvukuse reguleerimine;
- 12) metsatööd.

12. Rahvuspargi valitseja nõusoleku saamiseks käesolevas kaitse-eeskirjas ettenähtud juhtudel peab vastava loa taotleja või projekti või kava kooskõlastuse taotleja esitama rahvuspargi valitsejale kirjaliku taotluse. Rahvuspargi valitseja vastab taotlusele nõusoleku või motiveeritud keeldumisega ja vajaduse korral omapoolsete tingimuste esitamisega nii taotlejale kui ka sellekohase loa andjale hiljemalt ühe kuu jooksul pärast taotluse saamist. Keskkonnaekspertiisi tegemise vajaduse korral on rahvuspargi valitsejal õigus taotlusele vastamist edasi lükata kuni ekspertiisiakti saamiseni, teavitades sellest nii nõusoleku taotlejat kui ka sellekohase loa andjat.

Rahvuspargi valitseja vaatab metsaraietaotluse läbi ning annab oma nõusoleku või esitab motiveeritud keeldumise ja omapoolsed tingimused kümne päeva jooksul pärast taotluse saamist.

13. Rahvuspargi metsad kuuluvad hoiu- ja kaitsemetsa kategooriasse. Metsatööd rahvuspargis sätestatakse võõrandamiskorralduse eeskirjaga vastavalt kehtestatud metsa juhtfunktsioonile. Rahvuspargi valitsejal on õigus esitada nõudeid raieaja, puidu väljaveo ning puistu lõppkoosseisu ja täiuse osas. Keelatud on puhtpuistute kujundamine ja keemiline võsatorje.

14. Rahvuspargis on lubatud rahvuspargi valitseja nõusolekul ehitada ainult järgmistele tingimustele vastavaid hooneid:

- 1) hajaasustusaladel kuni kahekorruselisi viil-, kelp- ja poolkelpkatusega hooneid;
- 2) tiheasustusaladel kuni kolmekorruselisi hooneid, kui kohalikud omavalitsused ei ole teinud täiendavaid piiranguid.

15. Rahvuspargi piires oleva kinnistu võõrandamisel teatatakse sellest kaitstavate loodusobjektide seaduse paragrahvi 9 lõike 5 kohase riigi ostueesõiguse realiseerimiseks rahvuspargi valitsejale.

III. LOODUSRESERVAAT

16. Loodusreservaat on rahvuspargi otsesest inimtegevusest puutumatu maa-ala, kus tagatakse

koosluste areng üksnes loodusliku protsessina.

17. Rahvuspargis on kaks loodusreservaati:

- 1) Remnispea loodusreservaat, kuhu kuulub: Vihula vallas Vihula metskonna kvartalid 42;
- 2) Esku loodusreservaat, kuhu kuuluvad: Vihula vallas Sagadi metskonna kvartalid 85 (ainult eraldiste 2 ja 18 idapoolsest kraavist ida poole jääv osa), 86 (ainult eraldised 7-10) ja 87 (ainult eraldis 11 täielikult ning eraldise 8 kraavist lõuna poole jääv osa ja eraldiste 13 ja 15 kraavist lääne poole jääv osa).

18. Loodusreservaadis on keelatud:

- 1) majandustegevus ning loodusvarade kasutamine;
- 2) inimeste viibimine, välja arvatud teaduslike välitööde tegemiseks rahvuspargi valitseja nõusolekul ning järelevalve- ja päästetöödel.

19. Loodusreservaadi metsade juhtfunktsioon on looduskaitse (metsaökosüsteemi areng üksnes loodusliku protsessina).

20. Loodusreservaadi maa jäetakse kaitsealuse maana riigi omandisse Eesti Vabariigi maareformi seaduse (RT 1991, 34, 426; RT I 1996, 41, 796; 1997, 13, 210; 37/38, 570) paragrahvi 29 ja paragrahvi 31 lõike 1 punkti 2 alusel.

IV. SIHTKAITSEVÖÖND

21. Sihtkaitsevöönd on rahvuspargi osa seal väljakujunenud või kujundatavate looduslike ja poollooduslike koosluste säilitamiseks.

22. Rahvuspargis on 22 sihtkaitsevööndit:

- 1) Juminda-Suurekõrve sihtkaitsevöönd, kuhu kuuluvad: Loksa vallas Loksa metskonna kvartalid 18 (ainult eraldised 1-4 ja 9-13), 19 (ainult eraldised 24-30), 20 (ainult eraldised 23-37), 21 (ainult eraldised 8-28; nii riigimaa kui ka talude II, III ja IX lahusmaatükkide osas), 22 (ainult eraldised 2-7, 9-14 ja 18-20 täielikult ning eraldiste 1 ja 15 pinnasteest lääne poole jäävad osad; nii riigimaa kui ka talude I, Uuetoa (VI) ja VII lahusmaatükkide osas), 25 (ainult riigimaa osas), 26 (ainult riigimaa osas), 27 (nii riigimaa kui ka Pikanõmme metsavahitalu (A144) maa osas), 28 (ainult riigimaa ja Pikanõmme metsavahitalu (A144) maa osas), 29, 32 (ainult kirde-edelasuunalisest pinnasteest lääne poole jääv osa; nii riigimaa kui ka talude Mäe (A5), A6, A7 ja A11 lahusmaatükkide osas), 34 (ainult riigimaa osas), 35 (ainult riigimaa osas), 36, 37, 38 (ainult riigimaa ja talu A26 lahusmaatüki osas), 39 (ainult eraldised 1-11 ja 13-20 täielikult ning eraldise 21 pinnasteest lääne poole jääv osa ja eraldise 12 riigimaale jääv osa; nii riigimaa kui ka talude A10 ja A28 lahusmaatükkide osas), 43 (ainult riigimaa osas), 44, 45, 46, 47 (ainult eraldised 6, 7, 13-15 ja 18-40 täielikult ning eraldiste 1, 8, 16 ja 17 pinnasteest lõuna poole jäävad osad), 48 (ainult eraldised 17, 18, 24, 25, 28, 29, 31-38, 42 ja 44 täielikult ning eraldiste 19, 41 ja 43 pinnasteest lõuna poole jäävad osad, eraldise 30 pinnasteest lääne poole jääv osa ja eraldiste 39 ja 40 ainult riigimaale jääv osa), 51, 52, 53, 54 (ainult eraldised 1-7 ja 10-34), 55 (ainult eraldised 5-19), 58, 59, 60 ja 61, Kolga metskonna kvartalid 3, 4-5 (nii riigimaa kui ka Hara metsavahitalu (A175) ja Kopli (A42) talu maa osas), 8 (ainult riigimaa osas), 9-10 (nii riigimaa

kui ka Hara metsavahitalu (A175) ja Kopli (A42) talu maa osas), 14 (ainult eraldiste 3, 4, 6, 12, 18 ja 21-26 riigimaale jääv osa), 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21 (nii riigimaa kui ka talude A59, A60, A61, A62, A63 ja A49 maa osas), 26 (nii riigimaa kui ka Lilleoru (A141), Nurme (A142), Pohla (A143) ja Kaldaaluse (44) talu maa osas), 27, 28, 29, 30, 31 (ainult riigimaa osas), 40 (nii riigimaa kui ka Raudsilla Juhani (A5) talu maa osas) ja 71 (ainult elektriliinist lääne poole jääva riigimaa osas); Kuusalu vallas Kolga metuskonna kvartalid 25 (ainult eraldised 1, 2, 4-16 ja 23-38; nii riigimaa kui ka Lilleoru (A141), Nurme (A142), Pohla (A143) ja Kaldaaluse (A44) talu maa osas), 34 (ainult eraldised 45-49; Kalda (32) ja Vanajärve (33) talu maa osas), 35 (nii riigimaa kui ka Kaasiku (40), Ojasauna (53), Uuetoa (41), Miiliaugu (43), Kadapiku (54) ja Vanajärve (33) talu maa osas), 36 (nii riigimaa kui ka Kaldaaluse (44), Kaasiku (40) ja Ojasauna (53) talu maa osas), 37, 38, 39 (nii riigimaa kui ka Sae (A1) ja Raudsilla Juhani (A5) talu maa osas), 55-58 (nii riigimaa kui ka Sae (A1) talu maa osas), 64 (ainult riigimaa osas), 65 (ainult riigimaa ja Sae (A1) talu maa osas), 66 (ainult riigimaa ja Sae (A1), Raudsilla Juhani (A5) ja A9 talu maa osas), 67 ja 70 (ainult riigimaa osas);

2) Ulliallika sihtkaitsevöönd, kuhu kuuluvad: Loksa vallas Kolga metuskonna kvartalid 71 (ainult eraldised 23-28), 72, 73 (ainult riigimaa osas) ja 80; Kuusalu vallas Kolga metuskonna kvartalid 76 (ainult eraldised 10-17; nii riigimaa kui ka talu A57 ja A75 maa osas), 77 (nii riigimaa kui ka talude A75 ja A57 maa osas), 78 (nii riigimaa kui ka talu A57 maa osas), 79, 83, 84 (ainult eraldised 1-13, 16 ja 17 täielikult ning eraldise 22 kustutatud sihist põhja poole jääv osa; nii riigimaa kui ka talu A57 maa osas) ja 85 (ainult eraldised 1-6 ja 12 täielikult ning eraldiste 7, 13, 14 ja 19 sihist põhja poole jääv osa; nii riigimaa kui ka talu A57 maa osas);

3) Pärlijõe sihtkaitsevöönd, kuhu kuulub: Kuusalu vallas Kolga metuskonna kvartal 86 (ainult eraldised 3-5 ja 8-17 täielikult ning eraldiste 1, 2, 6 ja 7 pinnasteest lõuna poole jääv osa); Loksa vallas Kolga metuskonna kvartalid 87 (ainult eraldised 7-32), 88 (ainult eraldised 9-14 ja 16-18 täielikult ning eraldiste 14 ja 15 lõunapoolseimast pinnasteest lõuna poole jääv osa ja eraldiste 21-23 ainult riigimaale jääv osa);

4) Viru raba sihtkaitsevöönd, kuhu kuuluvad: Kuusalu vallas Kolga metuskonna kvartalid 117, 118, 127 (nii riigimaa kui ka Kärneri (A30) talu maa osas), 128 (nii riigimaa kui ka Kärneri (A30) talu maa osas), 129 (ainult riigimaa osas), 133 (ainult eraldised 1-16; nii riigimaa kui ka Kärneri (A30) talu maa osas) ja 134 (ainult eraldised 1-11 täielikult ning eraldise 12 riigimaale jääv osa);

5) Sillaotsa sihtkaitsevöönd, kuhu kuuluvad: Loksa vallas Valgejõe metuskonna kvartalid 24 (ainult riigimaa osas), 25 (ainult riigimaa osas), 32, 33 (nii riigimaa kui ka Suurevälja talu maa osas), 37 (ainult pinnasteest ida poole jääv osa), 38, 39, 49 ja 50 (nii riigimaa kui ka Joaveski (A41) talu maa osas);

6) Valgejõe-Laukasoo sihtkaitsevöönd, kuhu kuuluvad: Loksa vallas Valgejõe metuskonna kvartalid 63 (ainult eraldised 8, 9, 16-20, 28, 29 ja 34-36 täielikult ning eraldise 27 riigimaale jääv osa), 64 (ainult riigimaa osas), 68, 69 (ainult riigimaa osas), 73, 74 (ainult riigimaa osas), 75 (ainult riigimaa osas), 79 (ainult riigimaa osas), 80, 81 (nii riigimaa kui ka Uuetoa (A44) talu maa osas), 87 (ainult eraldis 6 täielikult ja eraldise 7 riigimaale jääv osa), 88 (ainult riigimaa ja talu A42 maa osas), 89, 96 (ainult riigimaa osas), 97 (nii riigimaa kui ka talu A42 maa osas), 98

(nii riigimaa kui ka talude A42 ja Janingo (14) maa osas), 99 (ainult riigimaa osas), 100, 101 (nii riigimaa kui ka talude 165a, A42, lit. F ja lit. G maa osas), 102 (nii riigimaa kui ka talude A42, Janingo (14), lit. G, lit. H ja Sameli (11) maa osas), 103, 104, 114 (ainult eraldised 3, 5 ja 9), 115 (ainult eraldised 1-10) ja 116 (ainult eraldised 1-11); Kadrina vallas Loobu metskonna kvartalid 1 (nii riigimaa kui ka Uuetoa (A44), A45, 1, 14, 2 ja Käsperi (10) talude maa osas), 2 (ainult eraldised 1-3 ja 5-36; nii riigimaa kui ka talude Käsperi (10), 13, 35 ja 8 maa osas), 3 (nii riigimaa kui ka talude 8, 4, 12, 9, Joosepirahva (7) ja Jaagu (3) maa osas), 4, 5 (nii riigimaa kui ka Pae (A41) talu maa osas), 6 (nii riigimaa kui ka Pae (A41) talu maa osas), 7 (nii riigimaa kui ka talude Jaagu (3), 6 ja A144 maa osas), 8 (nii riigimaa kui ka talude A144, A70, A73, A72, A71 ja A12 maa osas), 9, 10 (nii riigimaa kui ka talude A26a, lit. H, lit. J, A31, A9 ja A51 maa osas), 11, 12 (ainult riigimaa osas), 13, 14, 15 (nii riigimaa kui ka talude A51, A52, A53, A54, A9, A2, A21, A27 ja A26 maa osas) 16 (ainult riigimaa osas), 17 (ainult riigimaa osas), 18, 19, 21 (ainult eraldis 1), 22 (ainult eraldised 1 ja 2), 25 (ainult riigimaa osas), 26 (nii riigimaa kui ka talude A26, Kuusiku (A29), A30, A31, A11, A19, A20, A28, Mihklikõnnu (A33), A34 ja A35 maa osas), 78, 79 (ainult riigimaa osas) ja 80 (ainult eraldised 1-7 ja 9 täielikult ning eraldiste 8, 10 ja 12-14 kraavist põhja poole jäävad osad); Vihula vallas Loobu metskonna kvartalid 69, 75 ja 76 (ainult riigimaa osas) ja Käsmu metskonna kvartalid 198 (ainult eraldised 24-27 ja 29-33), 199 (ainult Joaveski-Vatku teest lõuna poole jääv riigimaa osa), 200 (ainult Joaveski-Vatku teest lõuna poole jääv riigimaa osa), 201 (nii riigimaa kui ka Jaani-Udeküll (19) ja Tooma (16) talu maa osas), 202 (Tooma (16), Jaani- Udeküll (19), A61, A60, Prassi Abrami (21), Preediku (22), Naano (20), Prassi Jakobi (17), Klaukse (18), Pitka (15), Nurme (15a), Papli (110) ja Lepa (111) talu maa osas), 203 (talude A61, Prassi Abrami (21), Lepa (111), Papli (110), Udeküll Preediku (22), Raja (113), Klaukse (18) ja Kivikatku (46) maa osas), 204 (ainult eraldiste 11-13 riigimaale jääv osa), 205, 206 (ainult riigimaa osas), 208 (ainult riigimaa osas), 209 (ainult riigimaa osas), 210, 211 (nii riigimaa kui ka Jaani-Udeküll (19), 21, 20, 18, Paemetsa Joosepi (A144), A70, A73, A72, A71, A12 ja A26a talu maa osas), 212 (nii riigimaa kui ka talude A26a, lit. H, lit. J, A31, A20, A51, A52, A53, A54, A9, A21, A2, A27, A26, A11 ja 81 maa osas), 213 (nii riigimaa kui ka talude A26, Kuusiku (A29), A30, A31, A11, A19, A27, A28, Mihklikõnnu (A33), A34, A10, Sillaotsa (A36), A15, Tammoja (A18) ja A16 maa osas);

7) Käsmu sihtkaitsevöönd, kuhu kuuluvad: Vihula vallas Käsmu metskonna kvartalid 1, 2, 3 (ainult põhja-lõunasuunalisest kustutatud sihist lääne poole jääv osa), 4, 5 (ainult eraldised 1, 2, 8-11, 15-17 ja 20-26 täielikult ning eraldise 3 kustutatud sihist lääne poole jääv osa ja eraldiste 5 ja 18 pinnasteest lääne poole jääv osa), 9, 10, 14, 15, 16, 20, 21, 22, 26 (ainult elektriliinist kirde poole jääv osa), 27 (ainult riigimaa osas), 30 (ainult elektriliinist kirde poole jääv riigimaa osa);

8) Eru sihtkaitsevöönd, kuhu kuuluvad: Vihula vallas Käsmu metskonna kvartalid 47 (ainult eraldise 14 pinnasteede vahele jääv osa), 48 (ainult eraldised 5, 24, 25, 26, 28 täielikult ning eraldise 4 pinnasteede vahele jääv osa ja eraldise 27 pinnasteest lääne poole jääv osa), 69 (ainult eraldise 14 teest ida poole jääv osa), 70 (ainult eraldised 3-8, 10, 12, 13 ja 15-17 täielikult ning eraldiste 9, 11 ja 14 pinnasteest ida poole jääv osa) ja 71 (ainult eraldiste 1, 2 ja 19 pinnasteest lääne poole jäävad osad);

9) Korjuse sihtkaitsevöönd, kuhu kuuluvad: Vihula vallas Käsmu metskonna kvartalid 60 (ainult eraldised 16-18), 61 (ainult eraldised 23-34), 62 (ainult eraldised 23-32 täielikult ning eraldise 22 pinnasteest lõuna poole jääv osa), 63 (ainult eraldist 14 läbivast pinnasteest lõuna poole jääv

riigimaa osa), 64 (ainult eraldise 30 pinnasteest lääne poole jääv osa), 75 (ainult riigimaa osas), 76, 77, 78, 79 (ainult eraldised 1-3 ja 10-15 täielikult ning eraldise 4 pinnasteest lääne poole jääv osa), 91 (ainult eraldised 17-20, 33 ja 34), 92 (ainult eraldised 1-27 ja 29-31), 93, 94, 95 (ainult eraldised 1-23), 96 (ainult eraldised 1-7), 109 (ainult eraldised 8, 9 ja 12 täielikult ning eraldiste 3, 4, 11, 14 ja 18 riigimaale jääv osa ja eraldise 19 pinnasteest põhja poole jääv osa), 110 (ainult eraldised 1 ja 3 täielikult ning eraldiste 2 ja 10 põhjapoolsemast pinnasteest põhja poole jääv osa);

10) Laviku sihtkaitsevöönd, kuhu kuuluvad: Vihula vallas Käsmu metskonna kvartalid 95 (ainult eraldised 24-26), 96 (ainult eraldised 8-14; nii riigimaa kui ka Laaviku (45) talu maa osas), 97 (ainult eraldised 21-25; nii riigimaa kui ka Laaviku (45) talu maa osas), 111 (ainult eraldised 9-16), 112 (ainult eraldised 6-18), 113, 114, 115 (ainult Võsu jõest lääne poole jääv osa; nii riigimaa kui ka talude Laaviku (45) ja A80 maa osas), 130 (ainult eraldised 6 ja 12-21), 131 (ainult eraldised 2-22), 132, 133, 134, 135 (ainult Võsu jõest lääne poole jääv osa; nii riigimaa kui ka talude A79 ja A80 maa osas), 148 (ainult eraldised 7-9 täielikult ning eraldise 3 Ilumäe-Koljaku maanteest ida poole jääv osa ja eraldiste 12-14 pinnasteest põhja poole jäävad osad), 149 (ainult eraldised 1-13, 22 ja 23 täielikult ning eraldiste 14, 21 ja 24 pinnasteest põhja poole jääv osa), 150 (ainult riigimaa osas), 151, 152 ja 153 (ainult eraldised 1-5 ja 10-12; nii riigimaa kui ka talu A32 maa osas);

11) Juku sihtkaitsevöönd, kuhu kuulub: Vihula vallas Käsmu metskonna kvartal 186 (ainult riigimaa osas);

12) Lahe sihtkaitsevöönd, kuhu kuuluvad: Vihula vallas Sagadi metskonna kvartalid 12 (ainult eraldised 8-11 täielikult ning eraldise 3 pinnasteest lõuna poole ja kustutatud sihist ida poole jääv osa ning eraldise 4 pinnasteest lõuna poole jääv osa), 13 (ainult eraldised 7 ja 8 täielikult ning eraldise 4 pinnasteest lõuna poole jääv osa), 25 (nii riigimaa kui ka talu A158 maa osas), 26 (ainult Võsu-Vergi maanteest lääne poole ja eraldist 11 läbivast pinnasteest lõuna poole jääv osa), 42 (nii riigimaa kui ka talu A158 maa osas) ja 43 (ainult Võsu-Vergi maanteest lääne poole jääv osa);

13) Koljaku-Oandu sihtkaitsevöönd, kuhu kuuluvad: Vihula vallas Sagadi metskonna kvartalid 20 (nii riigimaa kui ka talude 40, 41, 36, 39, 37, 38 ja 34 maa osas), 21 (nii riigimaa kui ka talude Sepa (29), 31, 40, 41, 36, 39, 37, 38 ja 34 maa osas), 22, 27 (ainult eraldiste 3, 5 ja 11 pinnasteest ida poole jäävad osad), 28 (ainult eraldised 1-10, 12, 15-17 ja 20-22 täielikult ning eraldiste 14 ja 19 kustutatud sihist ida poole jäävad osad; nii riigimaa kui ka talude 34 ja 43 maa osas), 29 (nii riigimaa kui ka talude 43, Sepa (29), 42, 44, 118 ja 45 maa osas), 34 (ainult eraldised 6-8 ja 14-16 täielikult ning eraldise 5 kraavist ida poole jääv osa), 35 (nii riigimaa kui ka talude 45, 46, 140 ja Pärtli (116) maa osas), 36 (nii riigimaa kui ka talude 45, 46, 140, Pärtli (116), Kaarli (A176) ja Riso (28) maa osas), 44 (ainult eraldised 5, 7, 10, 11 ja 17-19 täielikult ning eraldise 6 kustutatud sihist ida poole jääv osa), 45 (nii riigimaa kui ka talude 27, Looritsa (26) ja Pärtli (114) maa osas), 46 (nii riigimaa kui ka Pärtli (114), Kaarli (176) ja Riso (28) talu maa osas), 47, 48 (ainult eraldised 10 ja 16-26 täielikult ning eraldiste 8 ja 15 pinnasteest lõuna poole jääv osa), 49 (ainult eraldised 4, 8-10 ja 12-17 täielikult ning eraldise 11 kustutatud sihist lõuna poole jääv osa), 50 (ainult eraldis 19 täielikult ning eraldiste 15 ja 20 riigimaale jääv osa), 51 (ainult riigimaa osas), 52, 53, 54 (ainult eraldised 1-5 ja 7-28), 55 (nii riigimaa kui ka talude A37 ja

A47a maa osas), 56 (ainult riigimaa ja talude A141 ja A122 maa osas), 57 (nii riigimaa kui ka talu A122 maa osas), 58 (nii riigimaa kui ka talude A121 ja A181 maa osas), 59, 60, 61 (nii riigimaa kui ka talude A47a, A65, A57, A58 ja A60 maa osas), 63 (nii riigimaa kui ka talude A171 ja A176 maa osas), 64 (nii riigimaa kui ka talude A171, A176, A121, A120 ja A122 maa osas), 65 (nii riigimaa kui ka talude A121, A120 ja A122 maa osas), 66, 67, 68, 69 (nii riigimaa kui ka talude A58, A60 ja A124 maa osas), 72, 73, 74 (nii riigimaa kui ka talu A124 maa osas), 75 (ainult riigimaa osas), 76, 77 (ainult eraldised 16, 17, 20, 22-24, 30 ja 32-34 täielikult ning eraldise 12 kustutatud sihist lõuna poole jääv osa ja eraldise 15 elektriliinist lääne poole jääv osa), 82 (nii riigimaa kui ka talude A104, 7, 8 ja 9 maa osas), 83, 84, 85 (ainult eraldised 1 ja 3-17 täielikult ning eraldiste 2 ja 18 idapoolsemast kraavist lääne poole jäävad osad), 86 (ainult eraldised 1-6), 87 (ainult eraldised 1-7, 9, 10, 12, 14 ja 16-18 täielikult ning eraldise 8 kraavist põhja poole ja eraldiste 13 ning 15 kraavist ida poole jäävad osad), 88, 89, 90 (ainult eraldised 2-7 täielikult ning eraldiste 1 ja 8 põhja-lõunasuunalisest pinnasteest lääne poole jäävad osad), 91 (ainult eraldis 16), 92 (ainult riigimaa osas), 93 (nii riigimaa kui ka talude 8 ja 9 maa osas), 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100 ja 101 (ainult eraldised 1, 2, 4, 5, 7 ja 8 täielikult ning eraldiste 3, 6 ja 9-12 pinnasteest lääne poole jääv osa);

14) Pedassaare sihtkaitsevöönd, kuhu kuuluvad: Vihula vallas Sagadi metskonna kvartal 32 (ainult eraldised 13-15, 17, 20-23, 25 ja 28 täielikult ning eraldiste 16 ja 18 kustutatud sihist kagu poole jääv osa ja eraldise 24 ainult riigimaale jääv osa);

15) Mustoja sihtkaitsevöönd, kuhu kuuluvad: Vihula vallas Vihula metskonna kvartalid 20, 21 (ainult riigimaa osas), 30, 31 (nii riigi kui ka talu A79a maa osas), 32-33 (nii riigimaa kui ka Raami talu maa osas), 34 (ainult eraldis 12 täielikult ning eraldise 15 riigimaale jääv osa), 58 (ainult eraldised 1 ja 3 täielikult ning eraldise 2 kustutatud sihist põhja poole jääv osa), 59 (nii riigimaa kui ka talu A79a maa osas), 60-61 (nii riigimaa kui ka Raami ja Kalda talu maa osas), 62 (nii riigimaa kui ka Puusepa talu maa osas), 63 (ainult riigimaa osas), 64 (ainult eraldiste 11-32 riigimaale jääv osa), 65 (nii riigimaa kui ka talude A44 ja A43 maa osas), 66 (nii riigimaa kui ka Puusepa ja Kalda talu maa osas), 67 (nii riigimaa kui ka Puusepa talu maa osas), 79 (ainult riigimaa osas), 80 (nii riigimaa kui ka talu A42 maa osas), 81 (ainult riigimaa osas) ja 82 (ainult riigimaa osas);

16) Vainopea sihtkaitsevöönd, kuhu kuuluvad: Vihula vallas Vihula metskonna kvartalid 10, 11, 12, 13 (nii riigimaa kui ka talude A76, A78, A79 ja A80 maa osas), 14 (nii riigimaa kui ka talude A78 ja A80 maa osas), 15, 16, 17, 26, 27, 28, 29, 37, 38, 39, 40, 41, 43, 49, 50 (nii riigimaa kui ka kinnistu A80 maa osas), 51 (ainult eraldiste 1-4 ja 6 pinnasteest põhja poole jäävad osad), 52 (ainult eraldised 2-8 täielikult ning eraldiste 9 ja 11 põhjapoolsemast kraavist põhja poole jäävad osad ja eraldise 1 põhja-lõunasuunalisest pinnasteest põhja poole jääv osa), 53 (ainult eraldis 1 täielikult ning eraldiste 2 ja 8 kirde-edelasuunalisest kraavist loode poole jääv osa), 71 (ainult eraldised 3-6), 72 (ainult eraldised 1-20 ja 22-25 täielikult ning eraldise 21 ainult riigimaale jääv osa; nii riigimaa kui ka kinnistu A80 maa osas) ja 73 (nii riigimaa kui ka kinnistu A80 maa osas);

17) Muuksi sihtkaitsevöönd, kuhu kuulub: Kuusalu vallas maa-ala Naveta (15) ja Naveta (16) talude maal, mille piir kulgeb Uuri-Pudisoo maantee ning klindialuse metsa ja loodusliku rohumaa vahelise piiri ristumiskohast mööda nimetatud metsa ja rohumaa vahelist piiri loode suunas kuni loodusliku rohumaa loodenurgani ning seejärel asimuudil 220o kuni klindinõlval

asuva kiviaiani, edasi mööda seda kagu suunas kuni Uuri-Pudisoo maanteeni ning edasi mööda seda kuni klindialuse metsa ja loodusliku rohumaa vahelise piirini;

18) Mohni sihtkaitsevöönd, kuhu kuulub: Loksa vallas Loksa metskonna kvartal 63 (Mohni saar), välja arvatud tuletorni maaeraldus;

19) Kuradi sihtkaitsevöönd, kuhu kuulub: Vihula vallas Käsmu metskonna kvartal 19;

20) Ulkkari sihtkaitsevöönd, kuhu kuulub: Vihula vallas territoorium, mille piir kulgeb Adu (45) talu maa idanurgast mööda Adu (45), Miku-Mardi (46), Valguta (A140), 125, Rätsepa (A142) ja Pedari (A141) talu idapiiri, Sagadi metskonna kvartali 4 eraldise 9 idapiiri ning talu A159 ja Ranna (A143) talu idapoolseima lahustüki idapiiri nimetatud lahustüki kirdenurgani. Nimetatud punktist edasi on merel piir kirjeldatud järgmiste geodeetiliste joontega: Ranna (A134) talu idapoolseima lahustüki kirdenurgast punkti 59° 37' 52" N 25° 59' 27" E (6612088-612316), sealt punkti 59° 37' 24" N 26° 00' 10" E (6611242-613015) ning sealt Adu (45) talu idanurgani;

21) Älvi sihtkaitsevöönd, kuhu kuulub: Vihula vallas Älvi saar koos Looduse saare ning Suure ja Väikese Pasklooduga;

22) Kasispea sihtkaitsevöönd, kuhu kuuluvad: Loksa vallas Eru Suurlood, Eru Keskmine lood ja Eru Väikelood.

23. Ulkkari, Älvi ja Kasispea sihtkaitsevööndites on keelatud inimeste viibimine 1. aprillist kuni 15. juulini.

24. Sihtkaitsevööndites on keelatud majandustegevus ja loodusvarade kasutamine. Lubatud on kooskõlas käesoleva kaitse-eeskirja II osaga järgmised koosluste ja liikide säilimiseks vajalikud või neid mittekahjustavad tegevused:

- 1) marjade ja seente korjamine;
- 2) looduslike vooluveekogude hooldustööd;
- 3) loodusliku veerežiimi taastamine rahvuspargi valitseja igakordsel nõusolekul;
- 4) ulukite arvukuse reguleerimine;
- 5) hooldustööd kaitstavate liikide elutingimuste säilitamiseks Vabariigi Valitsuse 15. detsembri 1994. a. määrusega nr. 462 "Loodusobjekti kaitse alla võtmise korra ning II kategooria kaitsealuste taim-, seene- ja loomaliikide ning kivististe nimekirjade kinnitamine" (RT I 1994, 94, 1610; 1996, 46, 890) kehtestatud korras väljaantud loa alusel;
- 6) teede, õhuliinide ja muude kommunikatsioonide hooldustööd rahvuspargi valitseja nõusolekul;
- 7) karjäärade rekultiveerimine;
- 8) õpperadade ja rahvuspargi eksponeerimiseks vajalike ehitiste rajamine;
- 9) looduslike rohumaaade esinemisaladel nende ilme ja liigilise koosseisu tagamiseks niitmine ja võsa raiumine;
- 10) punktis 25 nimetatud tegevus.

25. Sihtkaitsevööndis on lisaks punktis 24 nimetatud tegevusele lubatud metsatööd (valikraie iseloomuga raied metsa loodusliku seisundi taastamiseks, loodusliku uuenduse tekkele

kaasaaitamine, alade ülepõletamine) metsa juhtfunktsiooni täitmiseks vajalikul määral rahvusparki valitseja kirjalikul tellimusel: Juminda-Suurekõrve sihtkaitsevööndis Loksa metskonna kvartali 18 eraldistes 1-11, kvartali 19 eraldistes 24-26, 29 ja 30 ja eraldise 27 pinnasteest põhja poole jäävas osas, kvartali 20 eraldistes 23-28 ja 31, kvartali 21 eraldistes 8, 9, 11, 14-22, 26 ja 27, kvartali 22 eraldistes 1-7, 9-15 ja 20, kvartali 25 eraldistes 8-11, 15 ja 16, kvartali 26 eraldistes 1, 3, 6-8, 12-15, 21 ja 31, kvartali 27 eraldistes 3, 7-12, 14-16, 20, 24 ja 25, kvartali 28 eraldistes 1-3, 5 ja 8-10, kvartali 29 eraldistes 7-9, 12 ja 16, kvartali 32 eraldistes 1, 2, 4-7, 10 ja 14, kvartali 35 eraldistes 1, 3, 7 ja 9, kvartali 36 eraldises 3, kvartali 37 eraldises 15, kvartali 38 eraldises 1, kvartali 46, kvartali 47 eraldises 1, kvartali 51 eraldistes 1, 3, 6, 22, 23 ja 26-29, kvartali 53 eraldistes 20 ja 22, kvartali 54 eraldistes 15, 16, 28, 32 ja 34, kvartali 58 ja kvartali 61 eraldistes 5 ja 18, Kolga metskonna kvartali 5 eraldistes 3-9, 15, 17-19, 22 ja 23, kvartali 9 eraldistes 5-9, 11, 21-23, kvartali 10 eraldistes 3, 5, 6, 9, 10, 12, 14 ja 15, kvartali 14 eraldistes 4, 6, 12, 21, 22 ja 26, kvartali 25 eraldistes 1, 4, 8-12, 23-27 ja 29, kvartali 35 eraldistes 1-4, kvartali 58 eraldises 13, kvartali 64 eraldistes 4, 10 ja 11, kvartali 65 eraldistes 3-5, 8-10 ja 13-25, kvartali 66, kvartali 67 eraldistes 1, 2, 6-8 ja 12, kvartali 70 eraldistes 1-7, 10, 11, 15-19, 21 ja 23-29 ja kvartali 71; Ulliallika sihtkaitsevööndis Kolga metskonna kvartali 77 eraldises 8, kvartali 83 eraldistes 4-16 ja kvartali 84 eraldistes 1-11, 16, 17 ja 22; Pärlijõe sihtkaitsevööndis Kolga metskonna kvartali 86 eraldistes 1, 2, 5, 6, 7, 10 ja 12-17, kvartali 87 eraldistes 7-13 ja 21-32 ja kvartali 88 eraldistes 9-15, 18 ja 20; Viru raba sihtkaitsevööndis Kolga metskonna kvartali 117 eraldistes 2-6 ja 10-19, kvartali 118 eraldistes 1-16, kvartali 128 eraldistes 1, 2, 5, 7-9, 11, 13, 15, 16, 19, 20 ja 22-27; Valgejõe-Laukasoo sihtkaitsevööndis Valgejõe metskonna kvartali 68 eraldistes 5-7, 9-14 ja 16-20, kvartali 69 eraldistes 3, 4, 10-12, 15-18 ja 22, kvartali 73 eraldistes 12 ja 15-18, kvartali 79 eraldistes 1-3, 8, 9 ja 14, kvartali 88 eraldistes 25 ja 26, kvartali 89 eraldises 7, kvartali 96 eraldistes 8, 13, 14 ja 15, kvartali 98 eraldistes 2-5 ja 7-11 ja kvartali 99 (välja arvatud eraldises 9), Loobu metskonna kvartali 1 eraldistes 7, 10 ja 22-25, kvartali 2 eraldistes 10, 12, 14, 25, 26, 30 ja 31, kvartali 3 eraldistes 4, 9, 10 ja 18-22, kvartali 7 eraldistes 5, 7, 11, 14 ja 15, kvartali 8 eraldistes 9 ja 16, kvartali 10 eraldistes 11-20, 24 ja 25, kvartali 14 eraldistes 1-3, 6, 7, 12, 17-20 ja 29-31, kvartali 15 eraldistes 4, 6, 8, 21, 22 ja 25, kvartali 16 eraldistes 8-10, kvartali 17 eraldistes 5, 6, 10-20 ja 22-30, kvartalites 18 ja 25, kvartali 26 eraldistes 6-9, 12, 13, 15 ja 17-32 ning kvartali 76; Käsme metskonna kvartali 198 eraldistes 24, 25 ja 31-33, kvartali 199 eraldistes 12-19 ja 25-27 ning kvartalites 200, 204, 205, 206, 208 ja 209; Lahe sihtkaitsevööndis Sagadi metskonna kvartali 12 eraldistes 3, 4 ja 8, kvartali 13 eraldistes 4, 7 ja 8, kvartali 26 eraldistes 1-4, 10, 11 ja 17-21, kvartali 43 eraldistes 1-7 ja 11-16; Koljaku-Oandu sihtkaitsevööndis Sagadi metskonna kvartali 34 eraldistes 5-7 ja 14, kvartali 35 eraldistes 1, 3, 4 ja 5, kvartali 36 eraldistes 7-9, 11, 16 ja 17, kvartali 48 eraldistes 15-23, kvartali 49 eraldistes 4 ja 8-10, kvartali 50 eraldistes 15 ja 19, kvartali 51 eraldistes 4 ja 13-15, kvartali 52 eraldistes 7, 11, 12, 15, 16 ja 18-23, kvartali 53 eraldistes 1-7, 15-21 ja 23-26, kvartali 54 eraldistes 1-5, 7-17 ja 21-25, kvartali 55 eraldistes 1, 2 ja 7, kvartali 57 eraldistes 6, 7 ja 9-15 ning eraldise 8 kraavist lõuna poole jäävas osas, kvartali 58 eraldistes 2-7 ja 9-28, kvartali 59 eraldistes 1-13, kvartali 63 eraldistes 19-22, kvartali 64 eraldises 23 ning eraldise 18 põhja-lõunasuunalisest sihist ida poole ja ida-läänesuunalisest sihist lõuna poole jäävas osas, eraldise 19 sihist lõuna poole jäävas osas ja eraldise 22 sihist ida poole jäävas osas, kvartali 65 eraldistes 2-30, kvartali 66, kvartali 77 eraldistes 12, 16, 17, 20, 22-24, 30 ja 32-34, kvartali 90 eraldistes 1-8, kvartali 91 eraldises 16, kvartali 92 eraldistes 5-10 ja kvartali 101 eraldistes 1-12; Käsme sihtkaitsevööndis Käsme metskonna kvartali 14 eraldistes 6-10, kvartali 15 eraldistes 14, 15, 24, 25 ja 28 ning eraldise 27 pinnasteest lääne poole jäävas osas,

kvartali 16 eraldistes 1-5, 7-11 ja 14 ning eraldise 6 pinnasteest põhja poole jäävas osas, kvartalis 20, kvartali 21 eraldistes 1, 6, 7, 12, 13, 15 ja 16 ning eraldiste 8 ja 14 läänepoolsest pinnasteest ida poole jäävas osas, kvartali 26 eraldistes 1, 3-5 ja 10-14 ning kvartali 30 eraldistes 2-7 ja 9; Korjuse sihtkaitsevööndis Käsme metskonna kvartali 60 eraldistes 16-18, kvartali 61 eraldistes 23-34, kvartali 62 eraldistes 22-32, kvartali 63 eraldistes 14, 19, 20, 23, 24, 27-30, 32 ja 33, kvartali 64 eraldises 30, kvartali 75 eraldistes 4-16 ja 18-23, kvartali 76 eraldistes 1-20, kvartali 77 eraldistes 1-10, 12 ja 27, kvartali 79 eraldistes 4 ja 11-15, kvartali 91 eraldistes 17-20, 33 ja 34, kvartalis 92, kvartali 93 eraldistes 1-4, 6, 16-19 ja 21-24, kvartali 94 eraldistes 17-19, kvartali 95 eraldistes 17-23, kvartali 96 eraldistes 1-7, kvartali 109 eraldistes 3, 4, 8, 9, 11, 12, 14, 18 ja 19 ja kvartali 110 eraldistes 3 ja 10; Vainopea sihtkaitsevööndis Vihula metskonna kvartalites 10 ja 11, kvartali 12 eraldistes 1-4, 6-14 ja 16-18, kvartali 17 eraldistes 5, 7-9, 12-16 ja 20, kvartali 26 eraldistes 1-5, kvartali 27 eraldistes 4-13 ja 16-18 ning eraldiste 3 ja 15 pinnasteest ida poole jäävas osas, kvartali 38 eraldistes 6 ja 12 ning eraldiste 4 ja 5 pinnasteest ida poole jäävas osas, kvartali 40 eraldistes 2 ja 4, kvartali 49 eraldistes 1, 7, 11 ja 17-19, kvartali 50 eraldistes 1, 5, 6 ja 8-14, kvartali 51 eraldistes 3 ja 4, kvartali 52 eraldistes 3, 5, 7 ja 8, kvartali 53 eraldises 2, kvartali 71 eraldises 4 ja kvartali 73 eraldistes 15-21; Mustoja sihtkaitsevööndis Vihula metskonna kvartalites 22, 21, 30-34, 58, 62-67 ja 79-82; Laviku sihtkaitsevööndis Käsme metskonna kvartali 95 eraldistes 24-26, kvartali 96 eraldistes 8-14, kvartali 97 eraldistes 23-25, kvartali 111 eraldistes 9-16, kvartali 112 eraldistes 6-18, kvartalites 113, 114, kvartali 115 eraldistes 1, 2, 9-11, 17 ja 18, kvartali 130 eraldistes 6 ja 12-21, kvartali 131 eraldistes 2-22, kvartalites 132, 133, kvartali 134 eraldistes 1-18, kvartali 135 eraldistes 1-7, kvartali 148 eraldistes 3, 7-9 ja 12-14, kvartali 149 eraldistes 1-14 ja 21-24, kvartali 150 eraldistes 1-15, 17, 18 ja 20-22, kvartalites 151, 152 ja kvartali 153 eraldistes 1-5 ja 10-12; Sillaotsa sihtkaitsevööndis Valgejõe metskonna kvartali 24 eraldistes 1-3, 6-9 ja 11-24, kvartali 25 eraldistes 2, 4-6 ja 8-14 ning kvartalites 32, 33, 37, 38, 39, 49 ja 50.

26. Sihtkaitsevööndis on järgmised avalikult kasutatavad teed, mille teemaa sihtotstarve on transpordimaa (L): Juminda-Suurekõrve sihtkaitsevööndis: Pikanõmme tee, mis läbib Loksa metskonna kvartaleid 21 ja 27, eraldab kvartaleid 35 ja 36, 43 ja 44 ning läbib Kolga metskonna kvartaleid 2 ja 3; Hara-Pedaspea tee, mis läbib Loksa metskonna kvartaleid 47, 46 ja 51 ning Kolga metskonna kvartaleid 5, 10, 9, 15 ja 14; Valgejõe-Laukasoo sihtkaitsevööndis: Aasu tee, mis läbib Loobu metskonna kvartaleid 1, 2, 3, 7, 8, 10, 14, 15, 18, 25 ja 26; Koljaku-Oandu sihtkaitsevööndis: Pedassaare-Esku tee, mis läbib Sagadi metskonna kvartaleid 53, 54, 58, 66, 84, 95 ja 96; Lignedama tee, mis läbib Sagadi metskonna kvartaleid 63, 64, 65 ja 58; Mustoja sihtkaitsevööndis: Mustoja-Sõeaugu tee, mis läbib Vihula metskonna kvartaleid 33, 61, 66, 65 ja 64.

27. Sihtkaitsevööndi metsade juhtfunktsioon on looduskaitse (metsaökosüsteemi areng üksnes loodusliku protsessina ja bioloogilise mitmekesisuse säilitamine).

V. PIIRANGUVÖÖND

28. Piiranguvöönd on rahvuspargi majanduslikult kasutatav ning pärandkultuurmaastikuna säilitatav osa, kus majandustegevuses tuleb arvestada kaitstavate loodusobjektide seaduses ning selle alusel käesolevas kaitse-eeskirjas kehtestatud tingimustega.

29. Piiranguvöönd on rahvuspargi piires olev maa- ja veeala, mis ei kuulu loodusreservaati ega sihtkaitsevööndisse.

30. Piiranguvööndis on lubatud looduskaitse-õuetega kooskõlas olev majandustegevus ja loodusvarade kasutamine, välja arvatud käesoleva kaitse-eeskirja II osas keelatud ja järgmine keelatud tegevus:

- 1) uute maaparandussüsteemide rajamine;
- 2) jahipidamine, välja arvatud ulukite arvukuse reguleerimine;
- 3) lõppraie lageraie, välja arvatud turberaie ja seisundijärgne lageraie;
- 4) maavarade ja maa-ainese kaevandamine, välja arvatud: olemasolevate karjäärade ammendamise, maa-ainese, liiva, kruusa ning pae võtmine eramaal oma tarbeks rahvuspargi valitsejaga kooskõlastatud kohtades;
- 5) prügi ja heitmete ladustamine, välja arvatud kohalike olmejäätmete ladustamine selleks planeeringuga ettenähtud kohtades ja oma kinnisasja piires rahvuspargi valitsejaga kooskõlastatud kohtades;
- 6) väetiste ja mürgkemikaalide kasutamine: veekogude veepiirile lähemal kui 25 m, üleujutatud aladel ja külmunud pinnasel, metsamaal ja looduslikul rohumaal;
- 7) ehitamine, kui käesoleva kaitse-eeskirja punktides 31 ja 32 pole sätestatud teisiti;
- 8) skuuritriga sõit Vergi-Vainopea vahelisel rahvusparki jääval veealal, Koolimäe lahes (Lobineeme ja Pedassaare neeme vahelisest joonest lõuna pool) ja Eru lahes (Kasispea-Turbuneeme ja Adu teeristi ning Palganeeme vahelisest joonest lõuna pool).

31. Rahvuspargi valitsejal on õigus anda nõusolek ehitamiseks maale (välja arvatud rannal ja kaldal), mille sihtotstarbeks on katastriüksuse registreerimisel määratud:

- 1) elamumaa (E);
- 2) ärimaa (Ä);
- 3) tootmismaa (T);
- 4) mäetööstusmaa (K);
- 5) sotsiaalmaa (Ü);
- 6) transpordimaa (L);
- 7) jäätmeoidla maa (J);
- 8) riigikaitsemaa (R);
- 9) maatulundusmaa (M), kusjuures alaliikides "looduslik rohumaa" ja "metsamaa" on lubatud anda nõusolek: ehitamiseks tiheasustusaladel ja detailplaneeringu kohustusega hajaasustusaladel, taluhoonestuse taastamiseks, piirkonna elukorralduse jaoks erilist tähtsust omavate objektide rajamiseks.

32. Rannal ja kaldal on vastavalt ranna ja kalda kaitse seaduse (RT I 1995, 31, 382) paragrahvi 9 lõigetele 8 ja 9 keelatud hajaasustusaladel uute ehitiste rajamine, välja arvatud rahvuspargi valitseja nõusolekul:

- 1) taluhoonestuse taastamiseks ja väljaarendamiseks;
- 2) paadi- ja võrgukuuride rajamiseks planeeringuga ettenähtud kohtadesse väikehoonetena;
- 3) kalakasvatuse ja kalapüügi seotud ehitiste rajamiseks;
- 4) maaparandussüsteemide, välja arvatud poldrite rajamiseks;
- 5) veeliikluse objektide (sadamate ja lautrikohtade) rajamiseks;
- 6) tehniliste kommunikatsioonide rajamiseks;

7) seirejaamade ja hüdrograafiateenistuse objektide rajamiseks.

33. I kategooria kaitsealuse liigi kaitseks on kinnistute Tihumuru (39), Ligatko (40), Ussisoo (38), Seljako (41), Tõldejõe (37), Ojaotsa (23), Vetepere (42), 67, Kemba (35), Lilleoru (26), Liivapõllu (43), Perlioja (A44), Oravapõllu (A45), Sartepõllu (46), Kolmeveski (49), Kolmemäe (47), A57, A75, A104, A102, 70, A177, A71, A178, A170, A100, A49, A46, A45, A47, A144, A3, A5, Sae (A1), Raudsilla Tõnu (A6), Raudsilla Juhani (A5), A4, Sepa (A2), Marikoja (28), Köögipõllu ja Augu (30), 29, Koobaste (31), Kalda (32), Kaldaaluse (44), Miiliaugu (43), Kalda (A45), Söödi (38), Sepa (34), Seljaku (48), Kalamäe (39), Jaani (49), 50, Koka (35), Uuetoa (41) ja Linnakopli (37) maal:

1) keelatud rahvusparki valitseja nõusolekuta kraavide hooldustööd ning

2) maa kasutaja peab välistama kariloomade pääsu Pärlijõkke ja Pudisoo jõkke ning nendesse suubuvatesse vooluveekogudesse.

34. Piiranguvööndi metsade juhtfunktsioon on looduskaitse (bioloogilise mitmekesisuse ja rahvusparki maastikuilme säilitamine).

VI. KAITSTAVAD LOODUSE ÜKSIKOBJEKTID

35. Rahvusparkis asuvad järgmised kaitstavad looduse üksikobjektid:

- 1) Ojakivi (Võsu vallas Sagadi metskonna kvartali 35 eraldises 17);
- 2) Majakivi (Loksa vallas Loksa metskonna kvartali 37 eraldises 11);
- 3) Painuva kivi (Loksa vallas Turbuneeme küla lähedal meres);
- 4) Jaani-Mardi Suurkivi (Loksa vallas Viinistu külas);
- 5) Jaani-Tooma Suurkivi (Loksa vallas Kasispea külas Jaani-Tooma talu maal);
- 6) Tammispea hiidrahn (Loksa vallas Tammispea külas Suurekivi talu maal);
- 7) Kiviheinamaa Kärge kivi (Loksa vallas Kasispea külas Kesküla talu maal);
- 8) Taneli kivi (Loksa vallas Madjukse talu maal);
- 9) Tiirukivi (Loksa vallas Viinistu ja Turbuneeme küla vahel rannas);
- 10) Karu kivi (Loksa vallas Kasispea külas Karo talu maal);
- 11) Odakivi (Loksa vallas Pärispea külas rannas);
- 12) Purekkari rahn (Loksa vallas Pärispea poolsaarel Purekkari neeme tipus);
- 13) Joomakivi (Loksa vallas Viinistu külas Maalahe kirdekaldal);
- 14) Launiidu kivi (Loksa vallas Viinistu külas Maalahe lõunaosas);
- 15) Turbuneeme kivid (8 kivi) (Loksa vallas Turbuneeme küla tee ääres);
- 16) Mustkivi (Loksa vallas Viinistu külas rannas);
- 17) Kullahansu kivi (Loksa vallas Kolgakülas Lauri talu maal);
- 18) Pikametsa Suurkivi (Loksa vallas Parksi külas Pikametsa talu maal);
- 19) Tammispea rahnud (Loksa vallas Vihasoo-Tammispea tee ääres);
- 20) Madlilepa rändrahn (Vihula vallas Käsmu metskonna kvartali 8 eraldises 2);
- 21) Matsikivi ehk Eremit (Vihula vallas Käsmu metskonna kvartali 12 eraldises 13);
- 22) Saadumetsa Suurkivi (Vihula vallas Käsmu metskonna kvartali 32 eraldises 9);
- 23) Vahakivi (Vihula vallas Palmse külas Vahakivi talu maal);
- 24) Kloostrikivid (Vihula vallas Käsmu metskonna kvartali 184 eraldistes 12 ja 13);
- 25) Vana Jüri kivi (Vihula vallas Käsmu metskonna kvartali 8 eraldises 1);
- 26) Kuhjakivi (Loksa vallas Viinistu külas rannas);

- 27) Lemeti kivi (Vihula vallas Käsma külas rannas);
- 28) Meremunk ja Metsamunk (Vihula vallas Käsma poolsaare läänerrannikul);
- 29) Näljakangrud (Vihula vallas Palmse külas Pärtjani talu maal);
- 30) Altja Suurkivi (Vihula vallas Altja külas rannas);
- 31) Samuli tammed (Kuusalu vallas Sameli talu maal);
- 32) Tsitre kivi (Kuusalu vallas Tsitre külas Toomani talu maal).

36. Rahvuspargis asuvate kaitstavate looduse üksikobjektide mis tahes kahjustamine on keelatud. Üksikobjekti seisundit või ilmet mõjutava töö teostamine on lubatud ainult rahvuspargi valitseja nõusolekul.

37. Kinnisasja omanik või muu seaduslik valdaja, kelle kinnisasjal kaitstav looduse üksikobjekt paikneb, on kohustatud hoolt kandma kaitstava looduse üksikobjekti seisundi ja selle ümbruse korrasoleku eest ning tagama juurdepääsu kaitstavale looduse üksikobjektile.

VII. LÕPPSÄTTED

38. Isikud, kes rikuvad käesoleva kaitse-eeskirja nõudeid, kannavad haldus-, kriminaal- või tsiviilvastutust seaduses ettenähtud korras.

39. Käesolevast kaitse-eeskirjast tulenevad vaidlused lahendatakse kohtus, kuid huvitatud isik võib rahvuspargi valitseja tegevuse vaidlustamiseks pöörduda keskkonnaministri poole.

Kinnitatud
Vabariigi Valitsuse 3. juuni
1997. a.
määrusega nr. 109

Lahemaa rahvuspargi välispiiri kirjeldus

Lahemaa rahvuspargi välispiir (edaspidi piir) kulgeb Vihula vallas Soome lahe rannikul Vihula metskonna kvartali 17 kirdenurgast mööda kvartalite 17, 43 ning 53 idapiiri lõuna suunas kuni Karula-Vainupea maantee ning edasi mööda selle teemaa põhja- ja läänepiiri kuni Karula-Vihula-Sagadi maantee. Edasi kulgeb piir mööda nimetatud maantee teemaa põhjapiiri lääne suunas kuni Sagadi Koolituskeskuse maaeralduse idapiirini ning seejärel mööda seda lõuna ja lääne suunas kuni Sagadi mõisa juurest lõunasse kulgevat teed ääristava alleeni ning edasi eelnenud piirilõigu sirgjoonelist pikendust mööda kuni Sagadi Koolituskeskuse maaeralduse läänepiirini. Edasi kulgeb piir mööda Sagadi Koolituskeskuse piiri põhja, lääne ja uuesti põhja suunas kuni Palmse- Sagadi teeni ning mööda selle teemaa põhjapiiri kuni Sagadi metskonna kvartali 172 ja Loobu metskonna kvartali 52 vahelise piirini ning edasi mööda Loobu metskonna kvartalite 52, 55 ja 57 idapiiri edela suunas kuni Võsu jõeni.

Edasi kulgeb piir mööda Võsu jõe vasakkallast Ojaäärse paisjärveni ning edasi mööda selle lõunakallast kuni Palmse-Sagadi tee teemaa põhjapiirini ning mööda seda kuni Viitna-Koljaku teeni. Edasi kulgeb piir edela suunas mööda kinnistu A75 loodepiiri mõttelist sirgjoonelist kirdesuunalist pikendust läbi kinnistute A122, A13 ja A37 kuni kinnistu A37 loodenurgani ning edasi mööda kinnistu A14 kirdepiiri loode suunas kuni kinnistu A18 kagupiirini, sealt edasi mööda teed edela suunas kuni Käsma metskonna kvartali 208 eraldise 12 lõunanurgani ja edasi

mööda kvartali 208 idapiiri ja kvartali 209 põhjapiiri kuni Loobu metskonna kvartali 64 läänepiirini. Edasi kulgeb piir mööda Loobu metskonna kvartali 64 lääne- ja lõunapiiri ja kvartali 69 põhja- ja idapiiri kuni kvartali 75 põhjapiirini. Edasi kulgeb piir mööda põlise riigimetsamaa ning kinnistute lit. B, lit. A ja Sakumetsa (A105) vahelist piiri (ületades Vihula ja Kadrina valla vahelise piiri ja jätkudes Kadrina vallas) ja põlise riigimetsamaa ning kinnistute A107, Tarikatko ja Liiva vahelist piiri kuni Tallinna-Narva maantee. Piir jätkub mööda Tallinna-Narva maantee teemaa põhjapiiri lääne suunas (ületades Kadrina ja Loksa valdade vahelise piiri ja jätkudes Loksa vallas) kuni vana Tallinna-Narva maantee teemaa põhjapiirini, mööda seda (läbides Valgejõe küla) uuesti Tallinna-Narva maantee teemaa põhjapiirini ning mööda seda (ületades Loksa ja Kuusalu valdade vahelise piiri ja jätkudes Kuusalu vallas) kuni Loksa maantee. Edasi kulgeb piir mööda Loksa maantee teemaa idapiiri põhja suunas kuni Kolga metskonna kvartali 110 eraldise 4 läänepiiril kulgeva Kolga mõisasse suunduva teeni ning edasi mööda seda loode suunas kuni kagusse suunduva teeni Kolga mõisakompleksi piiril ning edasi mööda seda kagu ja edasi edela suunas kuni Kolga kooli teeni.

Piir jätkub mööda nimetatud teed kuni Kolga jõeni, edasi mööda Kolga jõe paremkallast kuni Kolga-Muuksi-Kuusalu teeni ning edasi mööda nimetatud tee teemaa põhjapiiri kuni kvartali 51 eraldise 8 idapiiril kulgeva teeni ning edasi mööda seda kuni nimetatud kvartali eraldise 18 idanurgast edela suunas kulgeva kraavini ning edasi mööda seda edela ja kagu suunas kuni Uuri-Pudisoo teeni. Piir jätkub mööda nimetatud teed edela ja kagu suunas kuni kirde-edelasuunalise pinnasteeni Jüri (10) talu maal ning edasi mööda nimetatud teed ja selle sirgjoonelist pikendust edela suunas kuni Kahala järveni. Edasi kulgeb piir mööda Kahala järve kallast lõuna ja lääne suunas kuni Kahala järve suubuva kraavini kinnistu A40 maal ning edasi mööda seda lõuna, lääne ja edela suunas kuni Kahala-Kuusalu teelt Muuksi-Kuusalu teele kulgeva teeni ning edasi mööda seda põhja ja loode suunas kuni Muuksi-Kuusalu teeni. Piir jätkub mööda Kahala-Kuusalu tee teemaa põhjapiiri kuni Loo ojani ning mööda selle paremkallast kuni Soome lahe rannikuni.

Merel on piir määratud järgmiste punktide ja neid ühendavate geodeetiliste joontega: Loo oja suue; 59° 31' 06" N 25° 27' 27" E (6598753-582506); 59° 39' 30" N 25° 29' 00" E (6614379-583623); 59° 39' 27" N 25° 29' 56" E (6614306-584502); Loksa linna edelapoolseim piiripunkt rannikul. Edasi kulgeb piir mööda Loksa linna piiri kuni üle Valgejõe kulgeva kirde-edelasuunalise elektriliinini ning edasi Loksa vallas mööda seda kirde suunas kuni punktini, kus nimetatud liin pöörduv loodesse, sealt asimuudil 90° kuni põhja-lõunasuunalise elektriliinini ning edasi mööda seda põhja ja loode suunas kuni Loksa linna piirini ning edasi mööda seda kuni rannikuni. Merel on piir määratud järgmiste punktide ja neid ühendavate geodeetiliste joontega: Loksa linna põhjapoolseim piiripunkt rannikul; 59° 35' 45" N 25° 41' 23" E (6607693-595428); 59° 42' 42" N 25° 36' 58" E (6620493-590964); 59° 41' 32" N 25° 48' 03" E (6618592-601417); 59° 38' 36" N 25° 54' 18" E (6613309-607436); 59° 39' 19" N 26° 00' 49" E (661481-613520); 59° 37' 36" N 26° 05' 24" E (6611764-617924); Vergi majaka roheline sektori idapiir kuni veepiirini Vergi majaka juures. Edasi kulgeb piir Vihula vallas mööda rannajoont kuni Vergi sadama liitsihimajakate liitsihini ning edasi merel punktini 59° 35' 51" N 26° 15' 10" E (6608813-627214) ja sealt edasi Vihula metskonna kvartali 17 kirdenurgani Soome lahe rannikul.

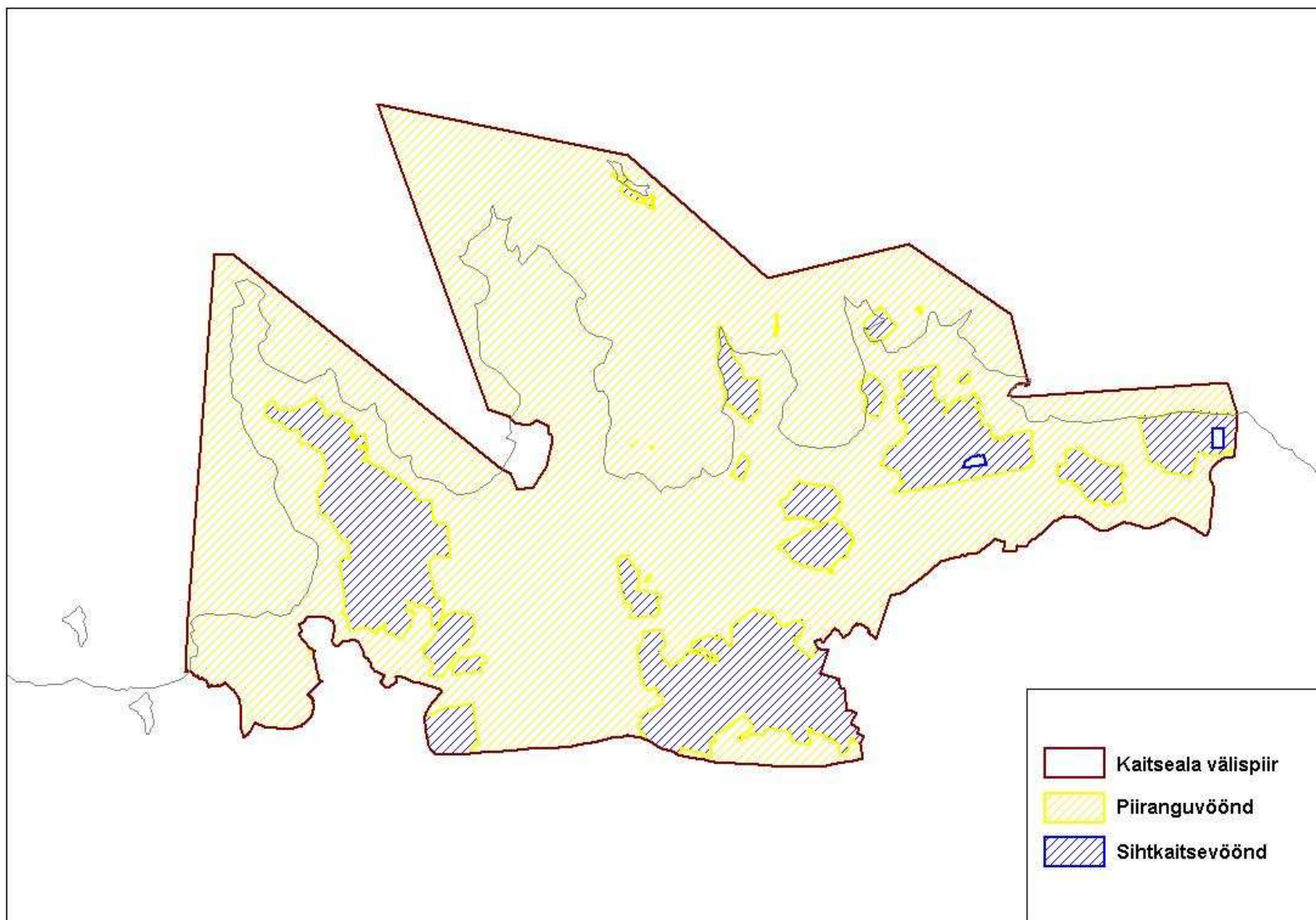
Lahemaa rahvuspargi välispiiri kirjeldus on koostatud riigiettevõtte Eesti Maauringud 1992. aasta maakasutuskaardi (möötkava 1:20 000) ja Eesti Metsakorralduskeskuse Käsmu, Sagadi,

Vihula, Loobu, Valgejõe, Loksa ja Kolga metskondade 1991. aasta puistuplaanide alusel ning talumaade osas kuni 1940. aastal väljaantud Katastri Ameti skeemiliste kaartide (mõõtkava 1:10 000) alusel. Geograafilised koordinaadid on esitatud WGS-84 süsteemis ja ristkoordinaadid Eesti Põhikaardi EUREF-EST-92 süsteemis Lamberti konformses koonilises projektsioonis.

Kinnitatud
Vabariigi Valitsuse 3. juuni
1997. a.
määrusega nr. 109

Lisa 2. Lahemaa rahvusparki asukoht Eestis

Lisa 3. Lahemaa rahvusparki tzoneering

Lisa 4. Soode paiknemine Lahemaa rahvusparkis

